

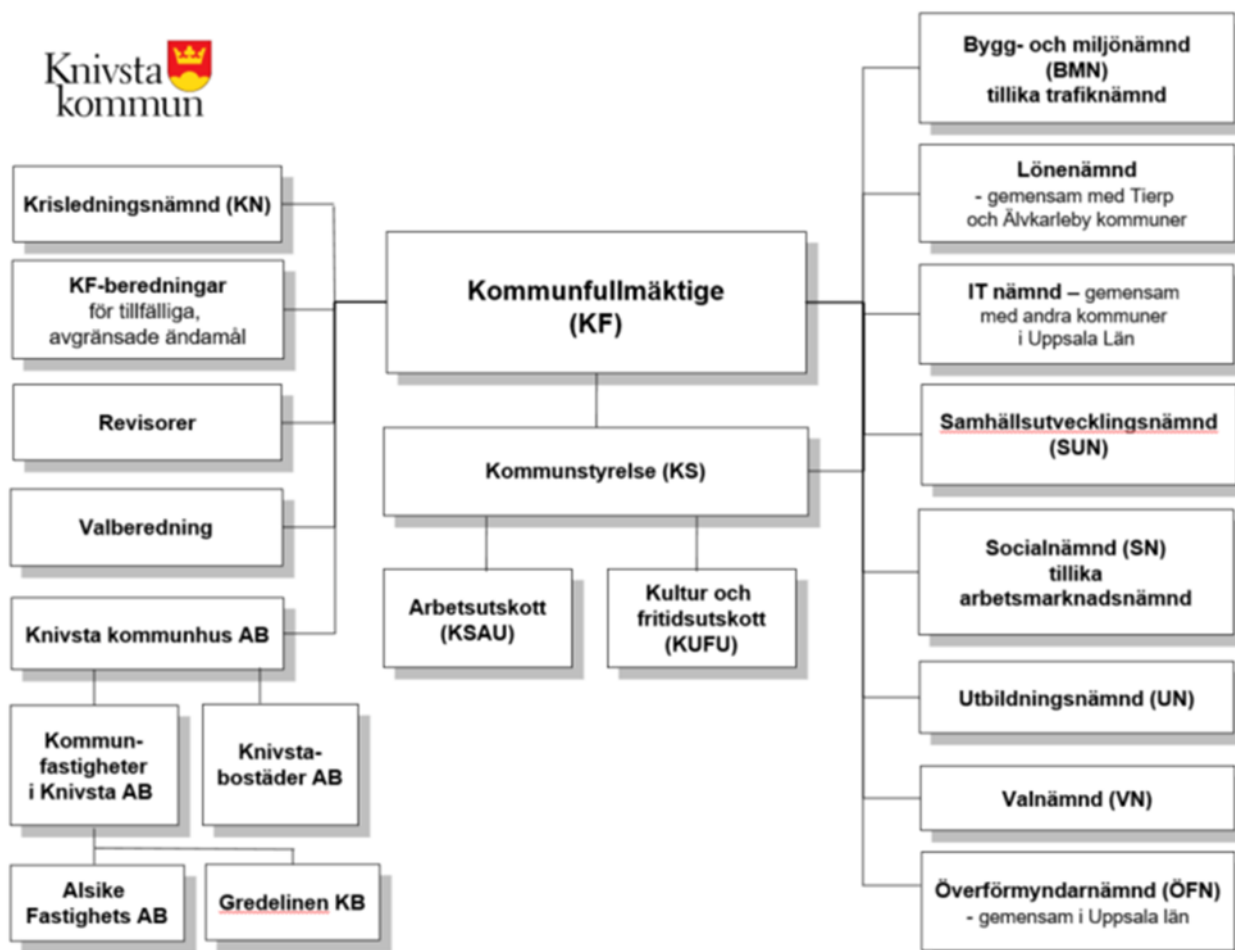
Årsredovisning Knivsta kommunkoncern 2023

Version 2024-03-22

Innehållsförteckning

1 Politisk organisation.....	3
2 Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
3 Förvaltningsberättelse	4
3.1 Den kommunala koncernen.....	5
3.2 Översikt över verksamhetens utveckling	8
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
3.4 Händelser av väsentlig betydelse	16
3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	21
3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	23
3.6.1 Uppföljning av mål och uppdrag	24
3.6.2 Årets resultat.....	33
3.6.3 Ekonomisk ställning	37
3.7 Balanskravsresultatet	40
3.8 Väsentliga personalförhållanden	41
3.9 Förväntad utveckling	43
4 Driftredovisning.....	45
5 Investeringsredovisning	48
5.1 Investeringsredovisning kommunkoncernen	48
5.2 Investeringsredovisning kommunen	49
6 Resultaträkning.....	51
7 Balansräkning	52
8 Kassaflödesanalys.....	53
9 Noter.....	54
10 Ordlista	69

1 Politisk organisation

2 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Jag konstaterar att vi tillsammans, även detta år, har gjort synnerligen goda insatser inom verksamheterna utifrån de tuffa ekonomiska förutsättningarna. Det visar både nationella utvärderingar och den upplevda kvaliteten på våra verksamheter.

2023 var ett utmanande år för svensk ekonomi och så även för vår kommun. Inflationen fick genomslag i kommunens olika avtal genom höga prisjusteringar som i huvudsak följer konsumentprisindex. Pensionskostnaderna ökade med hela 31,9 miljoner kronor mot året innan. Den svagare svenska ekonomin påverkade även kommunens intäkter, i synnerhet inom området samhällsplanering som till exempel exploatering och bygglov.

På den positiva sidan finns att skatteintäkter och statsbidrag ökade med 3,1 procent. Knivsta kommuns resultat landade på 15,8 miljoner kronor vilket översteg den budgeterade nivån.

Det betyder inte att vi kan luta oss tillbaka framgent. Det kommer att krävas tuffa prioriteringar även de kommande åren. Högst prioritet har alltid välfärden; förskola, skola, vård, stöd och omsorg.

Under 2023 passerade kommunen 20 700 invånare. Det strategiska läget mellan Stockholm och Uppsala, med ett tryggt och trivsamt samhälle med en välfungerande samhällsservice där våra uppskattade grönområden värnas, gör Knivsta till en kommun som många vill bo i.

Vår kommun attraherar barnfamiljer, så det känns därför extra bra att förskolan och skolan prioriteras så högt och att dessa verksamheter har fått de medel som efterfrågats i behovsbudgeten - även under ett så tufft ekonomiskt år som 2023 när annat har behövt stå tillbaka.

Mot bakgrund av ett, trots tuffa förutsättningar, mycket bra genomfört verksamhetsår och med vårt fina utgångsläge inför framtiden känner jag mig övertygad om att vi kommer klara av de utmaningar vi står inför.

Jag vill framföra ett uppriktigt stort och varmt tack till kommunens alla medarbetare för det mycket professionella och goda arbete som ni har utfört under året!

Matilda Hübinette
kommunstyrelsens ordförande

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen inkluderar, förutom kommunens egen verksamhet (styrelse och nämnder), även de bolag där kommunen har ett betydande inflytande.

Knivsta Kommunhus AB är moderbolaget för de helägda kommunala koncernföretagen. Bolaget har som syfte att äga och förvalta aktier i bolag som indirekt ägs av Knivsta kommun. Aktiebolaget ska vara en sammanhållande funktion för koncernbolagen samt ägna sig åt ägarstyrning, kontroll och uppföljning av direktiv som lämnas av kommunfullmäktige.

Knivsta kommuns verksamhetsfastigheter är samlade i Kommunfastigheter i Knivsta AB. Bolaget har uppdraget att förvalta och tillhandahålla kommunens verksamhetslokaler. Bolaget ska agera affärsmässigt med stöd av självkostnadsprincipen. Det betyder att bolaget, över tid, ska säkra värdet av beståndet och erbjuda ändamålsenliga lokaler för Knivsta kommun.

Alsike Fastighets AB är ett dotterbolag till Kommunfastigheter i Knivsta AB. Bolaget är vilande och under avveckling (ingen verksamhet har bedrivits under 2023).

Gredelinen Kommanditbolag äger kommunhusfastigheten och har uppdraget att förvalta och utveckla denna fastighet. Bolaget ägs av Kommunfastigheter i Knivsta AB med 99 andelar och är komplementär, vilket innebär att bolaget har ett obegränsat ansvar och svarar för företagets skulder med hela sin förmögenhet (1 andel ägs av Knivsta Kommunhus AB).

Knivstabostäder AB är kommunens allmännyttiga bolag. Bolaget styrs av lagen (lag 2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Det betyder konkret att företagets verksamhet bedrivs enligt affärsmässiga principer.

Knivsta kommun är delägare i flera bolag samt medlem i flera kommunalförbund och gemensamma nämnder. Exempelvis bedriver kommunen en gemensam överförmyndarnämnd med andra kommuner i Uppsala län (värdkommun Uppsala). Vidare har kommunen två gemensamma nämnder för lönehanteringen och IT-drift (värdkommun Tierp).

Roslagsvatten AB är huvudman för kommunens vatten och avlopp. Kommunens VA-anläggningar återfinns i dotterbolaget Knivstavatten AB.

Brandkåren Attunda är ett kommunalförbund för räddningstjänst tillsammans med Knivsta, Sigtuna, Upplands Väsby, Sollentuna, Järfälla och Upplands Bro kommuner.

Andra företag med ägarintresse

Kommunen har också ägarintresse i fyra andra företag – Kommuninvest ekonomiska förening, kommunalförbundet Norrvatten, Inera AB och Energikontoret i Mälardalen. Kommunens verksamhet i dessa företag är av så kallad obetydlig omfattning, vilket definieras som att den kommunala koncernens andel av omsättning eller omslutning är mindre än två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

I Kommuninvest ekonomiska förening är kommunens ägarandel 0,2 procent, i kommunalförbundet Norrvatten är ägarandelen 1,32 procent, i Inera AB 0,16 procent och i Energikontoret i Mälardalen 2,6 procent.

Privata utförare

Privata utförare är organisationer eller företag som helt ägs av andra juridiska personer än kommunen och till vilka kommunen överlämnat vården av en kommunal angelägenhet.

Överlämnandet har skett på sådant sätt att ett betydande inflytande inte har erhållits. Det kan ske genom upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om valfrihetssystem (LOV) eller på annat sätt.

Verksamheter som har upphandlats med stöd av lagen om upphandling (LOU) är bland annat ett av kommunens äldreboenden. Kommunens gruppboendestäder (lagen om stöd och service, LSS) är utlagda på entreprenad. Kommunens hemtjänstverksamhet bedrivs inom ramen för lagen om valfrihetssystem (LOV).

Avfallshantering bedrivs även den i extern regi, liksom en stor del av individ- och familjeomsorgsverksamheten. Främst handlar det om hem för vård eller boende – så kallade HVB-hem.

Friskolor definieras inte som privata utförare även om de har kommunal finansiering, eftersom de tillkommer genom avtal med staten.

Verksamhet	andel av brukare	andel av kostnad	större utförare
Förskola	48%	55%	Pysslingens förskolor, S:ta Maria (Svenska kyrkan)
Grundskola	16%	20%	Margarethaskolan, S:ta Maria (Svenska kyrkan)
Gymnasieskola	95%	86%	Uppsala kommun med flera
Individ och familjeomsorg barn och unga	-	44%	
Individ och familjeomsorg vuxna	-	56%	
Insatser funktionshindrade	-	57%	Nytida, S:ta Maria (Svenska kyrkan)
Särskilt boende, äldre	59%	50%	Vardaga
Hemtjänst, äldre	9%	16%	Attendo

Samspelet mellan kommunen och dess bolag

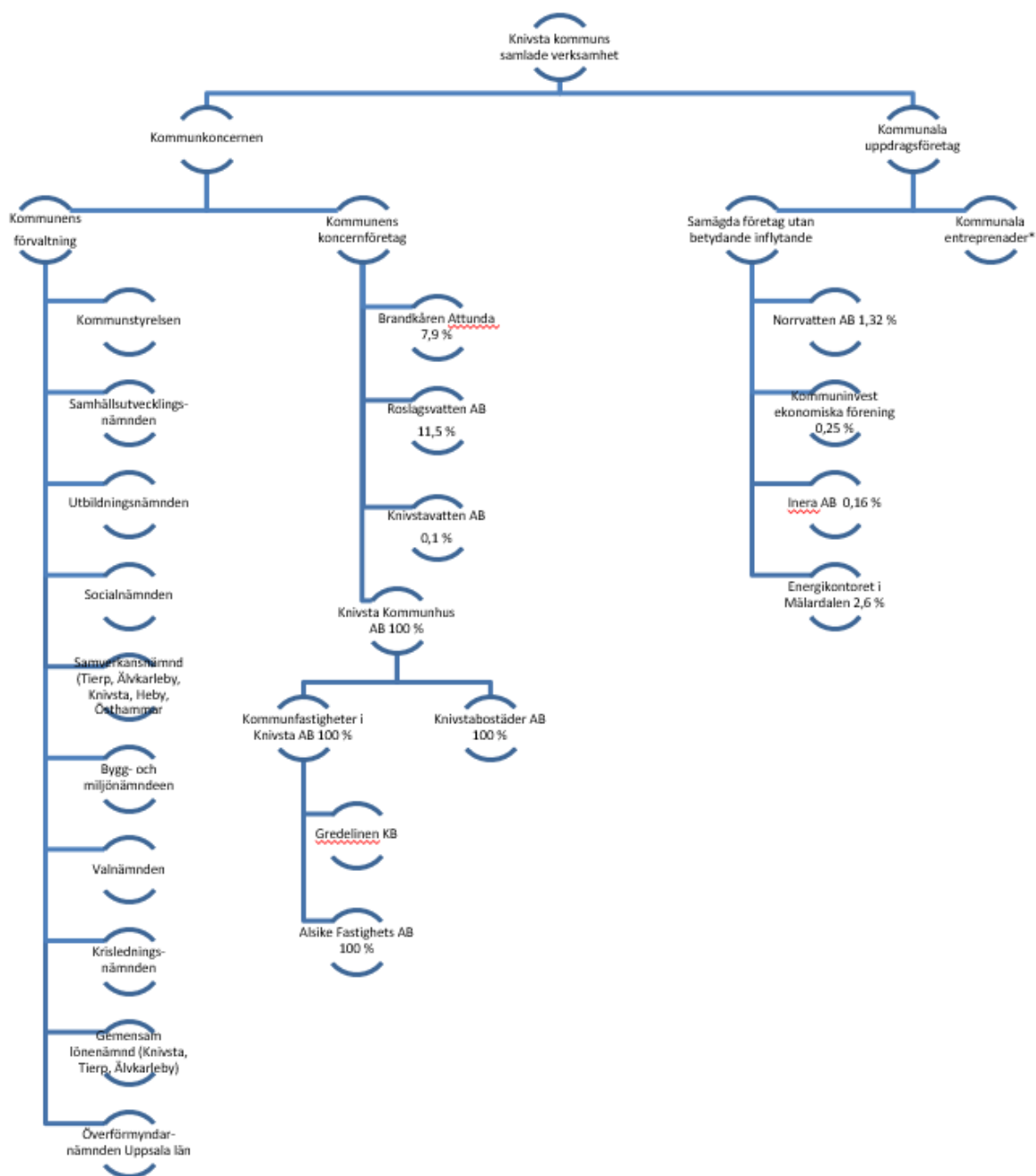
De olika delarna av kommunkoncernen påverkar varandra på ett eller annat sätt. Nedan förklaras dels kommunens sätt att fördela skatteintäkter, dels hur de ekonomiska sambanden kan se ut mellan bolag och kommun.

Det främsta uppdraget för kommunkoncernens bolag är att hantera kommunens fastigheter.

Knivstabostäder är kommunens allmännyttan, med 564 hyreslägenheter. Bolaget har uppdraget att tillsammans med kommunen leverera samhällsnytta. Kommunen har huvudansvaret för bostadsförsörjningen. Likaså har kommunen ansvar för integration, flyktingmottagande, sociala

kontrakt och så vidare. För dessa målgrupper är en hyreslägenhet ofta den första bostaden. Knivstabostäders uppdrag är att fördela lediga lägenheter enligt bostadskön. Ett väl fungerande samspel medför ekonomiska vinster både i kommunkoncernen och i samhället.

Kommunfastigheter i Knivsta AB förvaltar och tillhandahåller lokaler för kommunens verksamheter. När kommunen exempelvis har behov av fler platser i äldreboenden är det normalt Kommunfastigheter som får en beställning att bygga ett äldreboende. Finansieringen av byggnation sker i regel med lånade medel. Genom att teckna ett hyresavtal med kommunen får Kommunfastigheter intäkter för att betala lånen. Indirekt påverkas därför kommunen av att bolagen lånar pengar, och indirekt är bolagens intäkter desamma som kommunens – nämligen skatteintäkter.

3.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncernen		2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	tkr	395 268	419 948	429 663	404 554	411 151
Verksamhetens kostnader	tkr	-1 490 106	-1 495 654	-1 550 567	-1 626 073	-1 704 952
Årets resultat	tkr	31 558	68 202	90 944	70 724	12 622
Nettoinvesteringar	tkr	249 236	132 657	133 807	367 620	353 703
Långfristig skuld koncern	tkr	1 782 634	1 754 441	1 614 029	1 614 164	1 823 858
Långfristig skuld per invånare	kr	94 645	91 827	81 443	80 175	88 050
Soliditet	%	23,5	25,9	29,4	29,2	26,5
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	%	18,3	21,0	24,5	24,7	22,1
Kommun		2019	2020	2021	2022	2023
Antal invånare		18 835	19 106	19 818	20 133	20 714
Antal tillsvidareanställda		1 075	960	990	1 009	1 033
Utdebitering per skattekrona		21:61	21:61	21:51	20:91	20:91
Verksamhetens intäkter	tkr	249 509	298 880	286 807	279 164	280 695
Verksamhetens kostnader	tkr	-1 386 468	-1 430 675	-1 433 001	-1 507 816	-1 599 333
Skatteintäkter inkl. generella statsbidrag samt inkomst- och kostnadsutjämning	tkr	1 142 841	1 160 831	1 226 353	1 307 074	1 347 032
Nettokostnader inkl. finansnetto	tkr	1 124 974	1 122 039	1 167 336	1 236 232	1 331 204
i procent av skatteintäkter	%	98,4	96,7	95,2	94,6	98,8
Årets resultat	tkr	17 868	38 792	59 017	70 842	15 828
Årets resultat, % av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning		1,6%	3,3%	4,8%	5,4%	1,2%
Nettoinvesteringar	tkr	47 263	67 924	163 046	57 831	205 272
Bruttosjälvfinansieringsgrad anläggningsinvesteringar	%	110	197	160	379	106
Långfristig skuld kommun	tkr	275 544	256 957	995 672	895 561	1 423 797
Långfristig skuld per invånare	kr	14 629	13 449	50 241	44 482	68 736
Soliditet	%	55,4	56,6	32,3	37,9	28,3
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	%	41,7	44,8	25,8	31,4	22,8

Folkmängden i Knivsta kommun växer stadigt. Under senaste fem åren har ökningen varit 11 procent eller 1 994 nya invånare. Fler invånare ökar både skatteintäkter och verksamhetskostnader, liksom behovet av investeringar.

Kommunkoncernens långfristiga skuld är drygt 1,8 miljarder kronor. Skulden är hög, både i absoluta tal och i kronor per invånare. Det hänger ihop med en längre period av fastighetsinvesteringar i förskola, skolfastigheter, fritidsanläggningar och bostäder.

Trots stora investeringar har kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelser stärkts senaste åren – den påverkas av en förändring i redovisningen avseende finansiell leasing.

Årets resultat är lägre än tidigare år och tydligt kopplat till den höga inflationen. Kommunskatten höjdes år 2019 med 70 öre och återställdes genom sänkning under åren 2021 och 2022 med 10 öre respektive 60 öre.

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomin och omvärlden

Svensk ekonomi är en liten och öppen ekonomi. Förändringar i omvärlden får snabbt genomslag.

Den högre inflationen 2022 och 2023 har inneburit kraftigt stigande räntor som påverkat både företagens och hushållens ekonomi. Investeringar skjuts på framtiden.

Under hösten har inflationen dämpats och svensk ekonomi har gått in i en recession. Trots denna avkyllning har sysselsättningen varit förvånansvärt stark under år 2023, vilket har haft en positiv påverkan på kommunernas skatteintäkter. Under år 2024 förväntas det höga pristrycket på kommunerna lätta och räntan bedöms sänkas från sommaren 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
BNP, svensk ekonomi	-3,9	5,1	2,9	-0,3	0,5
Sysselsättningsgrad	67,5	67,3	69,0	69,6	68,6
Inflation, KPI	0,5	2,2	8,4	8,7	3,3
Styrränta Riksbanken	0,00	0,00	2,50	4,00	3,25

Kommunernas skatteunderlag har under lång tid ökat Realt. Det har gett möjligheter till förbättringar i och utveckling av den kommunala servicen. År 2023 vändes denna positiva trend till en negativ utveckling som bedöms fortsätta under 2024. Det betyder att kommunernas skatteintäkter blir mindre värda, och det innebär normalt att de räcker till mindre verksamhet.

Kommunerna kommer från en tid av goda resultat och kommunsektorn har därför hittills kunnat hantera den negativa utvecklingen utan konsekvenser för den kommunal servicen. När den negativa utvecklingen nu fortsätter under 2024 kan de goda tiderna dock inte längre kompensera för den försämrade ekonomin och konsekvenser för kommunala service kan börja märkas.

Tabellen nedan visar den nominella och den reala utvecklingen för skatteunderlagstillväxten.

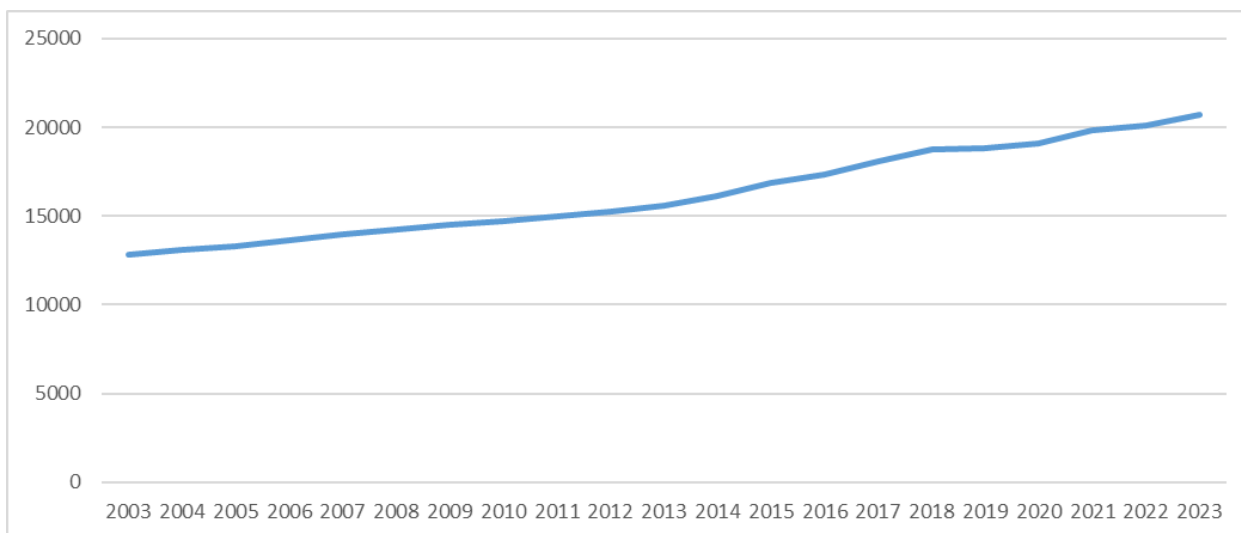
	2020	2021	2022	2023	2024
Skatteunderlag nominellt	2,1	5,3	5,8	5,3	2,6
Skatteunderlag realt	1,4	2,6	1,6	-1,1	-1,8

De två tabellerna ovan belyser vikten av att kommunerna behöver följa utvecklingen i samhällsekonomin för att snabbt kunna anpassa sig efter de förändringar som sker i omvärlden. Förändringar i ekonomisk aktivitet, sysselsättning, ränta och inflation påverkar kommunernas intäkter och kostnader samt förutsättningar för kompetensförsörjning.

Knivsta kommunkoncern har under 2023 påverkats i hög grad av en försvagad svensk ekonomi. Den högre inflationen 2022 har under efterföljande år fått genomslag på i princip alla avtal (hyror, transporter, energi, livsmedel, entreprenadavtal etcetera). Kommunens helägda bolag har en låneportfölj som har en genomsnittlig räntebindning som överstiger tre år, men de högre räntorna börjar ändå successivt få genomslag i bolagens ekonomi.

Befolkningsstruktur

Befolkningsstrukturen har stor betydelse för en kommun. Den kommunala servicen är till stor del utbyggd och anpassad efter denna struktur.

Knivsta kommun fortsätter att växa. Den 31 december 2023 uppgick folkmängden till 20 714 invånare. Under de senaste tio åren har antalet invånare ökat med över 5 000 personer eller med 33 procent.

Knivsta kommuns geografiska läge, mellan Stockholm och Uppsala, är attraktivt. Närheten till Arlanda, motorvägen E4 samt goda allmänna kommunikationer (tågförbindelse till Stockholm och Uppsala) är viktiga faktorer. Även lärosäten i Uppsala bidrar till attraktionskraften, liksom närheten till fina naturområden i kommunen.

Det växande invånarantalet har inneburit stora kommunala investeringar i infrastruktur och verksamhetsfastigheter. Knivsta sticker ut som en kommun med ovanligt hög andel unga i befolkningen. Andelen äldre i kommunen är istället låg.

Tabell	Knivsta			Pendlingskommun nära större stad		
	2013	2018	2023	2013	2018	2023
Folkmängd, antal	15580	18720	20714	15306	16126	16590
Andel invånare 0-19 år, %	30,7	31,0	29,5	23,1	23,9	23,7
Andel invånare 65+ år, %	13,2	13,5	13,9	22,2	23,2	24,1
Medelålder, år	36,6	36,4	37,2	42,9	42,9	43,4
Andel arbetslösa 18-64 år, %	3,2	2,7	3,2	7,1	5,5	4,8
Andel utrikes födda, %	10,2	13,6	16,6	10,5	13,7	14,1
Demografisk försörjningskvot	0,78	0,80	0,77	0,83	0,89	0,92
Andel med eftergymnasial utbildning 25-64 år, %	47,9	50,6	53,6	28,6	31,2	34,1
Utpendling	71	74	74	48	51	52

Medelåldern i Knivsta är fortsatt låg, med en hög andel barn och unga (cirka 30 procent av invånarna) och en låg andel äldre. Kommunen har därmed två ytterligheter att hantera avseende demografin och det får följderna för den kommunala organisationen. Som ett exempel går 50 procent av kommunens resurser till pedagogisk verksamhet.

Även i andra kommuner nära större städer är andelen barn och unga högre och andelen äldre lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner enligt statistik från SCB.

Andelen utrikes födda har ökat i Knivsta kommun, i linje med jämförelsegruppen "Pendlingskommuner nära större stad" i tabellen ovan.

Nettopendlingen har viss påverkan på kommunens verksamheter. Många som pendlar ut från kommunen har behov av ett fritids- och kulturutbud lite tidigare på morgonen eller senare på kvällen, och det behöver kommunens verksamheter anpassas för. Nettopendlingen belyser även behovet av goda kommunikationer till och från Knivsta. Samma mönster finns i andra kommuner nära större städer, men nettot där är betydligt lägre.

Med den demografiska försörjningskvoten menas hur många som är barn och unga (yngre än 19 år) respektive äldre (65+ år) i relation till den arbetsföra befolkningen (20-64 år). Måttet visar hur många personer som varje person som arbetar måste "försörja" förutom sig själv. Ett lågt värde är önskvärt och Sveriges kommuner och regioner (SKR) befarar att talet i framtiden kommer vara dubbelt så högt som nu.

Försörjningskvoten och arbetslösheten i Knivsta är lägre jämfört med kommuner i jämförelsegruppen.

Risk- och känslighetsanalys

Kommunens ekonomi påverkas av faktorer som ligger både inom och utanför kommunens egen kontroll.

Identifierad risk	Beskrivning	Enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Risk för lägre alternativt högre befolkningstillväxt än prognostiserat. Stor påverkan på intäkter från skatter och bidrag samt driftskostnader.	Kommunala koncernen	Befolkningsprognos en gång per år, kontinuerlig analys av statistik och skatteprognoser. Vid förändringar, översyn av servicenivåer och lokalbehov. Vid behov, revidering av kommunens budget.
Förändringar i statsbidrags- och utjämnings-systemet	Risk för lägre intäkter från utjämningsystemet samt oförutsägbara förändringar av generella och riktade statsbidrag.	Kommunala koncernen	Förändringar i utjämningsystem är normalt en lång process. Statsbidragen hanteras alltid i budgetprocessen. Snabba förändringar måste hanteras inom det finansiella målet alternativt genom en revidering av kommunens budget. Enbart beslutade statsbidrag budgeteras, enligt försiktighetsprincipen.
Verksamhetsrisk			
Personal	Kompetensförsörjning - konkurrensen om arbetskraft är hård. Risk för svårighet att upprätthålla planerad bemanning och leverans av goda resultat (kvalitet).	Kommunala koncernen	Attraktiv arbetsgivare (varumärket, profilering). Arbetsgivarpolitik (exempelvis friskvård, förmåner). Kompetensutveckling (för att behålla medarbetare). Rekrytering (vikariepool, mässor etcetera). Kompetensförsörjningsplan; uppdatering årligen.
Ändamålsenlig verksamhet	Kommunkoncernen ska erbjuda en väl fungerade kommunal service. Risk att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system.	Kommunala koncernen	God intern kontroll. Avtalsuppföljning och kvalitetsutveckling. Analyser av nyckeltal.

Pensionsförpliktelse och övriga åtaganden

Pensionsåtaganden påverkar kommunens finansiella handlingsutrymme på både kortare och längre sikt. Kommunens pensionsförpliktelse (inklusive tryggande i försäkring) uppgick den 31 december 2023 till 245,9 miljoner kronor (207,8 miljoner kronor år 2022). Det är en ökning med 38,1 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ansvarsförbindelsen utgör 146,8 miljoner kronor (föregående år 142,9 miljoner kronor).

All intjäning av pensioner försäkras och avsätts därför inte i balansräkningen. Skulden den 31 december på 11,7 miljoner kronor, inklusive löneskatt, avser premier som intjänats under året och som ska betalas in år 2024.

Pensioner intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och inte som en skuld på balansräkningen. Först när pensionen betalas ut uppstår kostnaden för kommunen. Kostnaden för utbetalning av pensioner intjänade före år 1998 har enligt kommunens pensionsförvaltare nått sin kulmen, cirka 7 miljoner kronor årligen. Under 2023 ökade ansvarsförbindelsens skuld vilket är ovanligt, men eftersom prisbasbeloppet höjdes kraftigt på grund av den höga inflationen ökar skulden mer än den pågående utbetalningen.

Visstidsförordnande, som ger rätt till särskild avtalspension, redovisas som en avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalningar. Inget avtal om särskild avtalspension finns upprättat för tjänsteperson och inget är taget i anspråk för förtroendevalda. Avsättning för omställningsstöd till förtroendevalda uppgår till 308 000 kronor (föregående år 0 kronor).

En förändring av RIPS-räntan – den diskonteringsränta för pensioner som kommuner och regioner använder i dag – leder till en ökad eller minskad pensionsskuld. Förändringen är en kostnad som ska påföras årets resultat. I och med att kommunen försäkrar bort all intjäning och inte har någon bokförd skuld så påverkas inte kommunen av eventuella förändringar av RIPS-räntan. Däremot påverkas kommunen genom att framtida försäkringspremier förändras.

Pensionskapitalet som försäkras bort kan generera ett överskott i form av överskottsmedel. Detta återbetalas inte till försäkringstagaren men kan av arbetsgivaren användas till pensionsutbetalningar, premier och indexering av förmåner. Den 31 december 2023 var överskottsfondens värde 3 053 289 kronor (3 506 982 kronor år 2022).

Pensionsförpliktelse kommun	2022	2023
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkning	153 855	158 527
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	10 977	11 723
b) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	142 878	146 804
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	53 943	87 395
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	207 798	245 922
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	75 306	98 632
a) Varav överskottsmedel	3 507	3 053
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	75 306	98 632
Finansiering		
9. Återlånade medel	132 491	147 290
10. Konsolideringsgrad	36%	40%

Övriga åtaganden är främst kommunala borgensåtaganden. Sådana kan innebära en finansiell risk genom att kommunen kan tvingas överta lån eller ge aktieägartillskott till ett kommunalt bolag för att undvika konkurs. Knivsta kommun har haft som praxis att ge kommunens helägda bolag kommunal borgen.

Kommunens samlade borgensåtagande för lån eller dylikt uppgick 31 december 2023 till 1,9 miljarder kronor (föregående år 1,87 miljarder kronor). Ökningen avser Knivstavatten AB (totalt 18 miljoner kronor). Knivsta kommun har inte infriat några borgensåtaganden under år 2023. Det föreligger ingen känd förlustrisk gentemot de egna bolagen avseende ingångna borgensåtaganden och ansvarsförbindelser.

Kommunen ingick i februari 2008 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Som delägare i kommunalförbundet Norrvatten har Knivsta kommun en garantiförpliktelse för förbundets lån motsvarande ägarandelen. Garantiförpliktelsen uppgår till 21,5 miljoner kronor (17,9 år miljoner kronor år 2022).

Finansiella risker

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, i form av såväl finansiella som operativa risker.

Identifierad risk	Beskrivning	Enhet	Hantering av risk
Finansiell risk			
Ränterisk	Hög skuldsättning. Betydande kostnadseffekter vid ökad räntenivå.	Kommunala koncernen	Strategi för ränte- samt kapitalbindning (finanspolicy). Mål för skuldsättning per invånare. Prioriterad investeringsplan.
Resultatrisk	Exploateringsvinster inräknade i driftbudgeten samt ekonomiska obalanser för delar av verksamheten.	Kommunala koncernen	Goda kalkyler för exploatering med strategi för minskat beroende av exploateringsvinster. Översyn av servicenivåer. Förändringsarbete med fokus på produktivitetsökning.
Kreditrisk	Risken att motparten i en finansiell transaktion (placeringen) inte kan uppfylla villkoren i kontraktet vilket förorsakar fordringsägaren en förlust.	Kommunala koncernen	Placering får endast ske i motpart med god kreditvärdighet. Kreditrisken ska spridas genom att placeringar fördelas mellan olika emittenter. Kommunkoncernen har idag inga placeringar.
Finansieringsrisk	Att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till likviditet (kapitalmarknaden) vilket leder till bristande betalningsförmåga och hög kostnad för "pengar".	Kommunala koncernen	God diversifiering avseende lånens förfallostruktur och upplåningsformer. Stabila långgivare (Kommuninvest) och väl avvägda likviditetsreserver.
Pensionsåtaganden och övriga åtaganden	Pensionsåtaganden påverkar kommunens finansiella handlingsutrymme under en lång tid framöver. Borgensåtaganden och andra åtaganden innebär att kommunen kan tvingas överta lån från till exempel ett kommunalt bolag.	Kommunala koncernen	Pensioner försäkras bort för att minimera långsiktig påverkan på kommunens ekonomi. Pensionsförpliktelsen (intjäning före 1998) bevakas genom beräkningar flera gånger per år. Genom en ökad befolkning i kommunen minskar skulden i betydelse och som finansiell risk. Borgensåtaganden sker endast mot kommunala bolag och förbund. Uppföljning och utvärdering av bolag och förbunds ekonomi kontinuerligt.
Soliditet	Kommunens soliditet bör ligga stabilt eller öka på lång sikt.	Kommunala koncernen	Stabila överskottsmål som är minst 1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning i kommunen. Kommunkoncernen finansiella mål är 2 procent över tid.

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse

Infrastruktur och samhällsplanering

Verksamheter som planverksamhet, bygglov och exploatering är helt eller delvis finansierade av avgifter. Under året har dessa intäkter påverkats av en försämrad svensk ekonomi och av att bostadsinvesteringar skjuts på framtiden. Under 2023 genomfördes inga markaffärer, trots ett fortsatt stort intresse för att investera i Knivsta kommun.

I december månad köpte kommunen köpte mark från Alsike Fastighets AB för 12,3 miljoner kronor. Genom markaffären kan aktiebolaget likvideras enligt tidigare beslut och konsolideringen av mark- och exploateringsverksamheten till kommunen.

Kommunstyrelsen beslutade om rivning av fastigheten Vrå 1:85. Fastighetens byggnader var i dåligt skick och utgjorde en säkerhetsrisk. Rivningen slutfördes under december månad och kostade cirka 800 000 kronor.

Samhällsutvecklingsnämnden beslutade att, av ekonomiska skäl, inte påbörja investeringar i gator och vägar under året. 44 miljoner kronor var budgeterat som investeringsutgift för 2023. Utbyggnad av allmän platsmark fortsatte dock enligt ingångna exploateringsavtal.

Inom avfallssamverkan har stort fokus lagts på upphandlingar och planering inför kommunens nya ansvar för insamling av förpackningar. Insamlingen övergår etappvis i kommunal regi med början 1 januari 2024. En ny avfallsplan, gemensam med övriga samverkanskommuner, antogs politiskt under våren.

Under året var det ett fortsatt högt besöksstryck på kommunens naturområden, skridskoisar och badplatser. Utöver ordinarie löpande driftverksamhet har akuttryckningar behövts för att hantera bristande entreprenader och ärenden från allmänheten. Efter beslut om bildande av naturreservat i Ängbyskogen pågår nu gränsmarkeringsarbete och framtagande av informationsmaterial.

Under året har flera projekt som rör samhällsutveckling genomförts. Samtliga projekt har gett ökade kunskaper som kan användas både i det fortsatta arbetet med revidering av översiktsplanen och i kommande detaljplaner. De färdigställda projekten är jordbruksmarksutredning, lokalt åtgärdsprogram för Knivstaån, Pinglaström och Ekebyån samt nödvattenplan.

Ett arbete med VA-plan har bedrivits i samarbete med Roslagsvatten. Detta arbete utgör en grund för den vattentjänstplan som kommunen enligt lagen om allmänna vattentjänster ska utarbeta från och med år 2024. Vidare har skyfallskartering, ett lokalt åtgärdsprogram för Lövstaån och Valloxen samt en kulturmiljöutredning påbörjats. Samtliga projekt beräknas avslutas under 2024. Projekten har till stor del finansierats med externa medel.

Anslutningen av Knivsta kommuns avloppsnät till medlemsförbundet Käppalaförbundets reningsverk på Lidingö fortgår. Knivstas kapacitet för den kommunala avloppsreningen har snart nått sitt tak. Genom medlemskap i Käppalaförbundet får Knivsta kommun en långsiktig och säker avloppshantering i ett reningsverk som använder hållbara och miljövänliga metoder.

Det försämrade säkerhetsläget i vår omvärld, nationella utmaningar och de pågående klimatförändringarna innebär ett växande fokus på frågor kopplade till säkerhet och beredskap. Under året har ett stort arbete genomförts med kontinuitetsplaner, kommunikation, nödvattenplan samt en risk- och sårbarhetsanalys. Under året har ny lagstiftning om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (lag 2023:196) trätt i kraft.

Ny lagstiftning inom livsmedelsområdet innebär att alla livsmedelsverksamheter ska omklassas. Omklassningen inleddes under 2023. Under året hanterades också flera större miljöskyddsärenden: hantering av massor i Ledinge, dumpning vid Kungshamn-Morga och deponiverksamhet i Hjälmså. Ärenden med dumpning av avfall är ofta resurskrävande och innebär att debiterbar tid för tillsyn får stå tillbaka. Det leder till intäktsbortfall för kommunen.

Fritid och kultur

Vid årets början höjdes lokalhyran kraftigt för kommunens verksamheter – med cirka 10 procent. Fritids- och kulturkontoret har genomfört flera åtgärder för att minska kostnaderna och öka intäkterna under året.

Under året har två akuta underhållsåtgärder genomförts i fritidsanläggningar. I Eda lägergård har en temporär grundförstärkning gjorts och vid konstgräsplanen i Alsike har ett slukhål åtgärdats.

Pedagogisk verksamhet

Kommunen har en överkapacitet på förskoleplatser i Alsike. Samtidigt har det funnits utmaningar med för få skolplatser i området. För att lösa detta flyttades barnen från förskolan Lilla Brännkärr till Lustigkulla förskola till läsårsstarten 2023. Lokalerna kunde därmed ställas om till skollokaler för Brännkärrsskolan. Brännkärrsskolan är idag en F-5-skola och Adolfsbergsskolan en 6-9-skola.

Kommunen har etablerat skolpaviljonger för att möta de ökande behoven i Lagga.

I centrala Knivsta finns det idag lediga förskoleplatser som tycks fyllas upp i takt med att nybyggda bostadsfastigheter blir inflyttningsklara.

I kommunens enkäter kan vi se att cirka 65 procent av eleverna i årskurs 5 tycker att skolan väcker deras intresse och nyfikenhet för lärandet. I årskurs 8 och 9 tycker knappt hälften att så är fallet. Vidare visar Uppsala läns gemensamma enkätundersökning *Liv och hälsa ung* att våra elever i årskurs 7, 9 och årskurs 2 på gymnasiet varken känner sig delaktiga eller tycker att de har närhet till beslutsfattare i kommunen.

Som ett led i att öka motivationen för våra elever deltar samtliga lärare i en fortbildning kring specialpedagogik för lärande. Förhoppningen är att fortbildningssatsningen ska utveckla den relationella och pedagogiska förmågan hos kommunens medarbetare.

En generell osäkerhetsfaktor är finansieringen av kommunens pedagogiska verksamheter genom de riktade statsbidragen. Som ett exempel är statsbidraget för likvärdig skola riktat till ett kalenderår – till exempel 2023. Ansökningsperioden är öppen till mitten av februari det aktuella året och beslut om tilldelade medel delges i maj. Det innebär att en tredjedel av räkenskapsåret har gått innan vi får reda på hur mycket pengar kommunen får. Det medför utmaningar i budgetarbetet. Detsamma gäller statsbidrag till vuxenutbildningen, där beslut om bidrag till kommunen erhålls efter avslutat kalenderår.

År 2024 ska grundskolan stå redo att genomföra digitala nationella prov. Det ställer krav på IT-infrastrukturen. Under våren 2023 påbörjades en utredning för att säkerställa att Knivsta kommun var redo för de digitala proven. Rapporten visade svagheter i infrastrukturen vilket medförde ett behov av investeringar på dryga 2 miljoner kronor.

Vård och omsorg

Inflödet till Enheten för barn och unga har stabiliserats under de senaste två åren. Flera långvariga placeringar har kunnat avslutas och ett par placeringar övergick under våren 2023 till egen regi, vilket medför lägre kostnader.

Nationellt fortsätter ungdomsbrottslighet kopplad till gängkriminalitet att öka. Under 2023 har denna utveckling dock inte föranlett behov av nya placeringar av ungdomar från Knivsta kommun.

Vid årsskiftet 2022-2023 formerades det uppsökande arbete som görs i samverkan med Utbildningskontoret och Fritids- och kulturkontoret i "Uppsökandegruppen".

Inflödet av nya ärenden minskade inom såväl ekonomiskt bistånd som missbruk jämfört med föregående år.

Inom hemtjänsten har antalet biståndsbedömda timmar fortsatt att sjunka. Det är nu en flerårig trend som inte följer befolkningsprognosen. Trenden är tudelad – allt fler hemtjänstbrukare bedöms ha endast ett litet behov av hemtjänst, och allt fler invånare kontaktar kommunen i ett mycket sent skede när en plats på särskilt boende behövs med en gång. Den totala bilden av minskad vård- och omsorgskonsumtion per äldre överensstämmer med den nationella trenden.

Den förändrade lagstiftningen om grundläggande behov inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har inte inneburit en så markant ökning av ansökningar om personlig assistans som förväntades vid årets början.

Flyktingmottagandet minskade jämfört med föregående år och landade på endast tio anvisningar år 2023.

Stödverksamhet

Investeringar i förändrade och nya arbetssätt görs på bred front. Ett nytt intranät som stödjer ett modernt digitalt arbetssätt lanserades under året, en ny e-tjänsteplattform upphandlades tillsammans med samverkanskommunerna och införande av AI påbörjades i verksamhetssystem och i separata tjänster. Power-BI har börjat användas som analysverktyg.

Stödverksamheterna har fått ett krav på kostnadseffektivisering för år 2024. Det har inneburit att tid har lagts på en förändrad organisation och på prioriteringar. Kommunledningskontoret minskas med fyra tjänster, flera system har avslutats och servicenivåer (öppettider) ses över. Flera förändringsprojekt drivs för att klara uppdraget framöver.

En ny kompetensförsörjningsstrategi har arbetats fram. Området är mycket viktigt då kompetensförsörjningen är en av kommunens största utmaningar. Under hösten 2023 fokuserades på "onboardingprojektet", det vill säga processen för att introducera en ny medarbetare.

Strategin för heltid som norm uppdaterades efter det politiska beslutet att "arbetet med heltid som norm (HSN) ska uppdateras från ska till bör".

Åtgärder för att använda lokaler effektivt och till låg kostnad fortgår. Kommunhusets lokaler har moderniserats och möjliggör nu konsolidering av verksamheter genom fler arbetsplatser. Vård- och omsorgskontorets myndighetsenhet har flyttat in i huset vilket har gjort det möjligt för kommunen att säga upp en externt hyrd lokal.

Händelser som inträffat efter årsperioden

AI och ny teknik utvecklas och implementeras i många olika tjänster och i befintliga program. Detta kommer att påverka hur vi jobbar framåt. Det är ganska dramatiska förändringar som pågår och här kan Knivsta kommun inte sitta i baksätet. För att nyttja den fulla potentialen behöver kontoren följa med i utvecklingen och utvärdera sina processer för att dra nytta av möjliga positiva nyttor. Utvecklingen ställer krav på ett ledarskap som behöver både vara utvecklande och förändringsinriktat.

Kommunernas kompetensförsörjning står inför en växande utmaning där varken ekonomi eller personal räcker till. Strategisk kompetensförsörjning innebär att både stärka kompetensen hos de befintliga medarbetarna och attrahera nya medarbetare genom ett starkt arbetsgivarvarumärke. Nya arbetssätt, ett livslångt lärande och att attrahera nya medarbetare blir strategiskt viktigt framåt.

Under 2024 ska Knivsta kommun teckna en avsiktsförklaring med Trafikverket och Region Uppsala om samverkan Fyra spår. Under samma period ska följande strategiska styrdokument tas fram: en ny vision för Knivsta, ett första bostadspolitiskt program och en första etableringsstrategi. Beslut i kommunstyrelsen om en första projektportfölj för bostadsförsörjning, företagsetableringar och samhällsfastigheter planeras till första halvåret 2024.

Arbetet med säkerhet och beredskap kommer ha fortsatt stort fokus. Ett utökat samarbete med civilsamhället och näringslivet planeras. Krisorganisationen behöver tränas och våra förtroendevalda vidareutbildas.

Kommunalförbundet Norrvatten har gjort en hemställan om utökad borgen och införande av ägarlån. Knivsta kommuns andel i Norrvatten är cirka 1,3 procent. Ägarlånen kan enligt beslutet uppgå till högst 42 miljoner kronor enligt föreslagen låneram.

Brandkåren Attunda har föreslagit en ny förbundsordning och kostnadsfördelning av räddningsförbundets medlemsavgift. I februari 2024 beslutade kommunfullmäktige att godkänna förändringen som innebär något högre årliga kostnader för Knivsta kommun.

Den 1 januari 2024 tog Sveriges kommuner över ansvaret för alla återvinningsstationer samt insamling av förpackningsavfall från hushållen. I Knivsta kommun har avfallsverksamheten nu ansvaret. Insamlingen kommer ge ökade intäkter till verksamheten. Ett arbete har inletts kring framtida drift av Knivsta kretsloppspark - nuvarande entreprenörsavtal sträcker sig fram till årsskiftet 2024/2025. Översynen innefattar utredning gällande framtida driftform och möjlig verksamhetsutveckling.

Översiktsplaneverksamheten kommer fortsatt vara intensiv under första delen av 2024. En rad projekt pågår, som till exempel framtagande av planeringsstrategi (lagstyrd aktualitetsprövning av nu gällande översiktsplan). Ytterligare strategiskt arbete ska genomföras under året, som ny vision för Knivsta och nytt styrdokument Samhällsbyggnadsprinciper med arkitekturpolicy.

Omställningen till en effektiv och nära vård fortsätter och en förskjutning till kommunal primärvård kan märkas. Det är viktigt att denna förskjutning kan mötas upp med ett hälsofrämjande och förebyggande förhållningssätt för att på totalen uppnå ett minskat behov av samhällets resurser.

Under året kommer ett stort omställningsarbete inför den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025 att behöva sättas igång. Omställningen aktualiserar bland annat ett behov av att utveckla en systemstödd analys på en övergripande nivå för socialtjänsten. Detta för att kunna möta de kommande förstärkta kraven på en kunskapsbaserad socialtjänst, samt för att kunna vila kommande vägval på stabila analyser av socialtjänstens resultat och utmaningar. Därtill omfattar de kommande lagändringarna krav på tillgänglighet och en låg tröskel till de förebyggande insatserna.

Utbildningskontoret har fått i uppdrag att titta på när och eventuellt var en högskoleförberedande gymnasieskola i Knivsta bör stå redo. En viktig del i detta arbete är den dimensioneringsutredning som Skolverket har tagit fram för gymnasium och vuxenutbildning. I utredningen preciseras vilka utbildningar som bör öka i omfattning framöver och vilka som bör minska. Det generella mönstret är att det behövs fler yrkesutbildningar inom bygg- och fordonssektorn samtidigt som antalet platser på samhällsvetenskaps-, ekonomi- och estetprogrammen bör minska. Detta kan naturligtvis påverka hur en framtida gymnasieskola i Knivsta ska utformas.

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Övergripande ansvar och roller

Knivsta kommunkoncern består av flera politiska nivåer: kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns en tjänstepersonsorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Ledamöterna tillsätts i allmänna val. Kommunfullmäktige styr kommunkoncernen bland annat genom att fastställa vision, mål och budget, ägardirektiv och årsredovisning. Kommunstyrelsen leder och samordnar mål och uppdrag för kommunkoncernen, har uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet samt följer upp resultaten.

Kommunens förvaltning styrs av politiskt tillsatta nämnder. Formella uppdrag och ansvar anges i reglementen beslutade av kommunfullmäktige. De kommunala bolagen styrs av bolagsstyrelser som utses av fullmäktige. Bolagens syfte och uppdrag anges i en bolagsordning för varje bolag.

Nämnder och bolagsstyrelser beslutar om årliga verksamhetsplaner för vad förvaltningen eller bolaget ska utföra och uppnå i enlighet med kommunfullmäktiges mål och budget. Förvaltningen verkställer och avgör hur resultat ska nås i dialog med politik/styrelse.

Förvaltnings- och bolagsledning driver verksamhet, säkrar utveckling, följer upp och kommunicerar resultat. Enheterna kompletterar med egna verksamhetsplaner med detaljerade aktiviteter, och för varje medarbetare fastställs individuella uppdrag i dialog med aktuell chef.

Tjänstepersoner i kommunens och bolagens förvaltning ska översätta de politiska målen och uppdragen till konkreta insatser samt återrapportera resultatet till ansvarig nämnd eller styrelse.

Styrmodell för Knivsta kommun

Styrmodellens grundpelare är planering, ekonomistyrning, målstyrning, systematiskt kvalitetsarbete och uppföljning. Styrmodellen genomsyras av tillitsbaserad styrning och ledning.

Kommunens övergripande mål beslutas av kommunfullmäktige. De övergripande målen utgår från Agenda 2030 och kommunens vision. Målen har fokus på resultat för dem som kommunen finns till för och verkar för.

De gemensamma målen är få och långsiktiga, för att ge handlingsutrymme för verksamheterna att prioritera. Hela kommunkoncernen bär ansvaret för att styrmodellen och dess innehåll ska få genomslag och skapa goda resultat.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen.

Kommunstyrelsen ska:

- övervaka att de mål och planer för verksamheten och ekonomin som fastställts av kommunfullmäktige efterlevs, samt att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt,
- se till att uppföljning från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året sker till fullmäktige,
- följa upp hur den interna kontrollen utförs av nämnderna,
- två gånger per år rapportera till kommunfullmäktige hur samtliga verksamheter inom kommunen utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
- inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

Förvaltningen stödjer kommunstyrelsens uppsiktsplikt i huvudsak genom fortlöpande analyser och avvikelserapportering.

Intern styrning och kontroll

Den interna kontrollens syfte är att säkerställa att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande, att verksamheten når sina mål samt att verksamheten efterlever lagar och regler. Den interna kontrollen ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheten, med medborgarnas bästa i ögonen, bedrivs effektivt och säkert.

Arbetet med kommunens interna kontroll är integrerat i kommunens styrmodell och kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns ett väl fungerande system för intern kontroll i kommunen. Respektive nämnd ansvarar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och bolagsstyrelsen/förbundsdirektionen ansvarar för den interna kontrollen inom bolaget/förbundet. I ansvaret ingår att årligen genomföra en riskanalys. Utifrån riskanalysen ska kritiska risker hanteras och eventuella åtgärder identifieras. Riskanalys, hantering av risker och eventuella åtgärder sammanställs i en internkontrollplan som följs upp under året.

Under år 2023 har samtliga berörda nämnder och bolag tagit fram internkontrollplaner. Detaljerad uppföljning har redovisats till respektive nämnd eller bolag. Inom ramen för nämndernas internkontroll har 75 risker värderats, varav 28 bedömdes som kritiska. Av de kritiska riskerna har 26 hanterats inom ramen för utvecklingsarbete och 3 har hanterats genom granskning. Vissa risker har hanterats både genom utvecklingsarbete och granskning. En risk har inte följt planerat utvecklingsarbete utan skjutits till våren 2024. För en av de granskade riskerna identifierades åtgärder.

Uppföljning av privata utförare

Kommunfullmäktige har beslutat om ett program för uppföljning av privata utförare. Varje nämnd ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och svarar för att detta regleras i de avtal och uppdragsbeskrivningar som träffas med utförare. Vidare ansvarar respektive nämnd för att utarbeta en uppföljningsplan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp i enlighet med programmets mål och riktlinjer.

Granskningar och uppföljningar ska genomföras på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Resultaten av genomförd uppföljning dokumenteras och redovisas i nämnden. Vidare ska resultaten bidra till kvalitetsutveckling av nämndernas verksamheter.

Uppföljning för år 2023 har inte genomförts i enlighet med antagen plan för alla berörda nämnder av olika anledningar (vakanser, prioriteringar mm). Arbetet med att systematisera och utveckla planering och uppföljning har påbörjats under 2023 och kommer utvecklas vidare under 2024.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år bedöma om kravet om god ekonomisk hushållning uppfylls. Utvärderingen sker genom att kommunen bedömer i vilken utsträckning som kommunfullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål är uppnådda.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål består av tre mål med uppdrag och indikatorer kopplade till sig. Både uppdragen och indikatorerna följer i hög grad den önskade och långsiktiga riktningen och målen bedöms som uppnådda.

Kommunfullmäktiges finansiella mål har en fortsatt positiv långsiktig trend som följer den önskade riktningen. Resultatet överstiger budget och nettokostnadsavvikelsen avseende kommunens kostnadsnivå är fortsatt förbättrad. Soliditet och självfinansieringsgrad är dock försvagad.

Helhetsbedömningen är att kommunen uppnår kravet på god ekonomisk hushållning.

3.6.1 Uppföljning av mål och uppdrag

I detta avsnitt redovisas uppföljningen av kommunfullmäktiges mål, uppdrag och indikatorer. Mål och budget 2023–2026 har sammanlagt fyra inriktningsmål och 18 uppdrag som är aktuella för 2023. För att följa och analysera kommunens utveckling mot målbilden finns ett antal kommunövergripande indikatorer till varje inriktningsmål. Måluppfyllelsen av inriktningsmålen bedöms utifrån nämndernas bedömning av måluppfyllelse, en samlad bedömning av genomförande av uppdragen samt en trendanalys utifrån indikatorerna i Mål och budget.

För bedömning av mål, uppdrag och indikatorer används följande:

Färg	Målet bedöms:	Uppdraget bedöms:	Indikatorns utfall bedöms:
Grön	uppnått	påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget är färdigt.	som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul	delvis uppnått	påbörjat och pågår delvis enligt plan.	som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen.
Röd	ej uppnått, resultatet bidrar ej till måluppfyllelse	påbörjat men flyter inte på enligt plan. Eller att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara det.	vara i en annan riktning än det önskvärda.

3.6.1.1 En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Knivsta kommuns fortsatta utbyggnad ska fokusera på att forma goda boendemiljöer som tillför mänskliga och ekonomiska värden. För tätorterna Knivsta och Alsike innebär det en byggnation som präglas av småskalighet, grönska och trivsamhet. Trygghetsaspekter ska genomgående beaktas i alla processer och beslut. Behovet av bostäder ska avspeglade sig både i boendeformer och styra den takt i vilket samhället utvecklas. Kommunens ekonomiska åtaganden över tid ska vägas in i all planering. Det lokala näringslivet är en viktig del i kommunens utveckling.

- Småskaligt byggande med plats för både cyklar och bilar.
- Ökad trygghet och trivsamhet.
- Grönområden ska vara en naturlig del i kommande nybyggnation.

Måluppfyllelse

Målet bedöms som uppnått.

Ett av fyra uppdrag är färdigt, ett pågår enligt planering, ett pågår delvis enligt planering och ett är ej längre aktuellt. En handlingsplan har antagits för genomförande av Knivsta kommuns näringslivsstrategi, vilken bland annat inkluderar uppdraget att ta fram och genomföra utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som jobbar med myndighetsutövning. Utbildningsinsatser kommer att starta våren 2024.

Översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt pågår, vilket bland annat innefattar framtagande av projektportfölj för exploateringsprojekt. Det pågår också översyn av parkeringar, parkeringstillstånd och avgifter, samt taxor för nyttjande av allmän plats.

Kommunen har tagit fram förslag på indikatorer för social hållbarhet, vilka föreslås innefatta trygghet, delaktighet, tillit, jämställdhet och meningsfull fritid. Uppdraget har rapporterats i sin helhet till kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen för delår 2023.

Uppdraget att arbeta om Stadsutvecklingsstrategi 2035 är inte aktuellt, då strategin upphävdes genom beslut i kommunfullmäktige i oktober 2023.

Resultatet från SCB:s medborgarundersökning 2023 visar att 94 procent av de svarande tycker att kommunen är en *mycket bra* eller *ganska bra* plats att leva och bo på. Resultatet är på samma nivå som för mätningen 2021. Kommunens verksamheter har under året bidragit på flera sätt för att öka nöjdheten, bland annat genom att säkerställa rättssäkerhet i arbetssätt och beslut, samt genom att utveckla och underhålla det offentliga rummet, såsom gator och trafik, parker, lekparkar och naturmark. Medborgarundersökningen visar att en högre andel av invånarna är nöjda med hur kommunen sköter sina olika verksamheter än motsvarande andel för riket. Andelen invånare som kan rekommendera andra att flytta till kommunen är också högre än för riket totalt.

Vad gäller upplevd nöjdhet med skötsel av kommunens utomhusmiljöer visar medborgarundersökningen att det totala resultatet har gått ner från 77 procent år 2021 till 75 procent år 2023. Nöjdheten gällande skötsel av gator och vägar samt allmänna platser har ökat. Däremot har nöjdheten gällande snöröjning av gator, vägar, gång- och cykelvägar samt skötsel av gång- och cykelvägar, naturområden och badplatser minskat. Liknande undersökningar visar att det finns en upplevelse av att slitaget har ökat på kommunens naturområden, till följd av fler besökare under och efter pandemin. Skötsel och underhåll av dessa områden har inte kunnat möta behovet, vilket syns i minskad nöjdhet.

Knivsta har haft en positiv utveckling av nöjd kund-index gällande företagsklimat under flera år och ligger på en hög nivå inom samtliga områden. Mätningen visar företagarnas helhetsbedömning av service i myndighetsutövning.

Nöjd kund-index för fritid och kultur har ökat under perioden 2021 till 2023. Verksamheten har arbetat kvalitativt och systematiskt i samverkan med andra, dels internt inom kommunen, dels externt med till exempel civilsamhället och andra aktörer. Verksamheten har arbetat aktivt med utveckling i dialog med besökarna genom att efterfråga synpunkter och förslag. Medborgarundersökningen 2023 visar att en högre andel av kommuninvånarna jämfört med riket är nöjda med bibliotekets utbud av böcker och aktiviteter. I samma undersökning visar resultaten att invånarna generellt sett är positiva till utbud och öppettider för idrott, motion och friluftsliv.

Under året har kommunen beslutat om en exploateringsprocess för en effektiv och tydlig ledning och styrning av exploateringsprojekt och ett systematiskt säkrande av samhällsbyggnadskvaliteter. Goda boendemiljöer som tillför mänskliga och ekonomiska värden beaktas i samtliga planeringssteg. Arbeta pågår med en ny översiktsplan och under våren 2023 genomfördes en tidig dialog i Knivsta kommun. Arbeta pågår även med framtagande av grönstrukturplan, bostadspolitiskt program och strategi för företagsetableringar. En kollektivtrafiköversyn tillsammans med Region Uppsala är initierad. En ny avfallsplan antogs under året, vilket bidrar till en hållbar avfallshantering och minskad andel restavfall inom hela kommunen.

Ett flertal utredningar har färdigställts, bland annat för trafikinfrastruktur, jordbruksmark, lokala åtgärdsprogram för tre vattendrag i kommunen samt en nödvattenplan.

Kommunens trygghetsarbete har utvecklats under året. Detta har innefattat olika former av samverkan, analyser och lägesbilder, vilket utgör viktiga underlag inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Kommunen har fått trygghetsvärdar och tagit fram nya medborgarlöften för det trygghetsskapande arbetet. Kommunen har genomfört förebyggande och trygghetsskapande insatser riktade mot ungdomar.

Uppdrag	Tidsperiod	Status
Stadsutvecklingsstrategi 2035 ska arbetas om enligt målets intentioner	2023-2026	
Kommunens sociala hållbarhet ska beskrivas utifrån relevanta måttal som kan följas över tid.	2023	
Genomför utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som jobbar med myndighetsutövning.	2023-2026	
Genomför en översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt.	2023-2026	

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%) N00667 K: kvinnor M: män	94 K: 98 M: 91		94 K: 94 M: 93	Bibehålla	
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%) U07505 K: kvinnor M: män	77 77 78		75 78 72	Bibehålla	
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) NKI U07451	76	79		Öka	
Samlat NKI-värde av kultur och fritids brukarundersökning Egen undersökning	87	85	88	Öka	

3.6.1.2 En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Varje elev ska ges det bästa stödet till lärande och utveckling utifrån de egna förutsättningarna, därför ska barn och unga med individuella behov få tillräckligt stöd. Barngruppernas storlek ska minska över mandatperioden och skolan ska vara en trygg miljö för både elever och personal. Möjligheten att välja mellan kommunal eller annan huvudman för skola och förskola ska säkras.

- Tidiga insatser för barn och unga utifrån deras individuella behov.
- Mindre barngrupper i förskolan.
- Värna det fria valet av förskola och skola.
- Goda kunskapsresultat med studiero.

Måluppfyllelse

Målet bedöms som uppnått.

Ett av fem uppdrag är färdigt, tre pågår enligt planering och ett pågår delvis enligt planering. Det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero har utvecklats på flera sätt. Övergripande mål som väver samman de statliga målen med de kommunala har arbetats fram. Dessa är: öka delaktigheten för barn och elever, öka tillgänglighet till lärmiljöer, höja måluppfyllelsen och framtidssäkra utbildningen. Dessa övergripande mål tillsammans med läroplansmål står i fokus för planering, genomförande och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet. Ett arbete för att förbättra analys från olika datakällor har påbörjats för att ytterligare stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatet från den årliga enkätundersökningen om elevers uppfattning om sin motivation, delaktighet, trygghet och studiero har använts som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kommunen har gjort en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker. Resultatet visar en god tillgång till läromedel. Komplettering av läromedel har skett där behov har funnits.

Kommunen har initierat ett samarbete med näringslivet i syfte att bland annat etablera mentorskap för att tidigt förbereda elever inför inträde på arbetsmarknaden. Ett utvecklingsarbete pågår för att öka samverkan mellan skola och externa verksamheter, som näringsliv och offentlig sektor.

Under 2023 har kommunen stärkt upp inom områdena skolpsykolog och skolsköterska, vilket gör att bemanningen inom dessa områden är fullgod.

På kommunens webbplats finns likvärdig information om samtliga utförare. Då flera fristående aktörer genomför egna brukarundersökningar istället för den kommungemensamma leder det till mindre del jämförbar information.

Andelen elever som är behöriga till yrkesprogram ligger på samma nivå 2023 som föregående år. Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år ligger något högre 2023 än föregående år. Både andelen elever som är behöriga till yrkesprogram och andelen gymnasieelever med examen inom fyra år är högre än för riket samt högre än övriga kommuner i Uppsala län. Detta kan indikera att Knivstas ungdomar får goda kunskaper med sig inför sin fortsatta utbildningsresa. Läsa- skriva- räknagarantin följs upp kontinuerligt och de kommunala skolorna använder sig av en gemensam screeningplan, vilket gör det möjligt att jämföra resultat mellan klasser och skolor.

Ämnesnätverk har bidragit till en ökad likvärdighet och ökad måluppfyllelse. En fortbildningsinsats i Specialpedagogik för lärande startade under hösten 2023, vilket förväntas leda till att samtliga elever får ökad tillgång till det egna lärandet, att deras motivation och intresse ökar samt att studieron förbättras.

Förskolorna har under året fortsatt sitt språkutvecklande arbetssätt som syftar till att utveckla förskolebarnens språkliga och kommunikativa förmågor och färdigheter. Förskolorna har haft fokus på att säkerställa att lärmiljön tillgodoser barnens behov och har haft nära samarbete med specialpedagog och logoped som arbetar främjande och förebyggande. Förskolan har under en längre period arbetat för mindre barngrupper och under året har förskolan sett över organisationen. En ambition framåt är att arbeta i pedagogiska par för att möjliggöra fler fasta och mindre grupperingar under dagen. Intern statistik visar att andelen heltidstjänster i förskolan med förskoleexamen har ökat under året.

En stor andel föräldrar är trygga med att lämna barnen på förskolan. I förskolans årliga enkät anger 94 procent att det stämmer helt eller delvis att de känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskola eller i pedagogisk omsorg. 96 procent känner sig i helhet trygga när barnet är på förskolan eller i pedagogisk omsorg.

Enligt SCB:s medborgarundersökning 2023 tycker 94 procent att förskolan fungerar bra eller mycket bra i kommunen, vilket är högre än mätningen 2021 och högre än genomsnittet för riket. Motsvarande för grundskolan är 85 procent, vilket också är högre än 2021 och högre än genomsnittet för riket.

Uppdrag	Tidsperiod	Status
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero	2023-2026	
Säkerställ god tillgång till elevhälsan	2023-2026	
Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.	2023-2024	
Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.	2023-2024	
Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.	2023	

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan Egen undersökning			94		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) N15436 K: kvinnor M: män	88,2 K: 90,2 M: 85,8	87 K: 83,3 M: 90,2	86,9 K: 86,1 M: 87,6	Öka	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) N17461 K: kvinnor M: män	81,4 K: 87,2 M: 76,1	79 K: 80 M: 78,2	79,4 K: 84,9 M: 73,9	Öka	
Heltidstjänster i förskolan med förskolläraryrket, kommunal regi, andel (%) N11043	34	37		Öka	

3.6.1.3 Ge vård och omsorg med kvalitet (SN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Alla som tar del av Knivsta kommuns vård och omsorg har rätt till valfrihet, delaktighet och inflytande. Oavsett var man bor eller vilken välfärd man tar del av ska verksamheten ska hålla god kvalitet. Det

betyder att denna ska beakta livsval och privatliv samt bidra till en meningsfull vardag.

Verksamheter inom vård och omsorg ska vara trygga, trivsamma och präglas av respekt för den enskilde. Detta förutsätter bland annat ett gott bemötande från personalen, som i sin tur ställer krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare.

- Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS.
- Vidareutveckla det förebyggande arbetet kring barn och unga,
- Utveckla hälsofrämjande insatser.
- Stärk samarbetet med civilsamhället.

Måluppfyllelse

Tre uppdrag pågår enligt plan och ett gäller från och med 2024. Kommunen har reviderat och antagit lokala värdighetsgarantier inom socialtjänstens omsorg om äldre. Brukarinflytandet och brukarmedverkan gällande socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation har utvecklats. Under året har kommunen genomfört fokusråd, brukar- och anhörigträffar samt brukarenkäter. En brukarrevision om boendestöd har beställts.

Kommunen har möjliggjort för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör genom att förnya och förlänga det idéburna partnerskapet (IOP) med Röda Korset för Samhällslotsen. Kommunen samverkar även regelbundet med organisationer som Röda Korset, Rädda Barnen, Majblomman, Lions, Rotary, Svenska kyrkan och Gredelbykyrkan. Samarbete sker till exempel inom arbetsmarknadsprojekt och flyktingmottagande.

Nöjdheten hos brukarna gällande hemtjänst har ökat markant från 2020 års resultat. Resultatet för Knivsta kommun 2023 är högst i Uppsala län. I den tillitsreform som startade inom verksamheten under 2023 skulle brukare få mer självbestämmande om när och hur deras beviljade insatser ska utföras, vilket också syns i ökad nöjdhet. Nöjdhet hos brukare inom särskilt boende visar en svagt nedåtgående trend, dock med en uppgång 2023 från 2022 års låga resultat. Det finns skillnader mellan boendenas resultat, vilket har lett till ett utvecklingsarbete inom kommunal verksamhet. Utifrån detta har kommunens verksamhet genomfört ytterligare en brukarundersökning som visar ett högt förtroende för personalen, en hög upplevd trygghet och hög sammantagen nöjdhet.

Andelen personer med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat över tid. I jämförelse med både riket och länet ligger Knivsta kommuns utfall på en avsevärt lägre nivå. En analys av målgruppen visar att det långvariga bidragstagandet avser primärt ensamhushåll där det finns en oklar arbetsförmåga på grund av medicinska besvär och avsaknad av rätt till annan ersättning. Det finns även en högre andel unga vuxna i denna målgrupp. Verksamhetens egen uppföljning andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd minskat ytterligare för 2023, vilket går emot den nationella trenden på senare år. Minskningen beror till viss del på stöd till introduktionsjobb, vilket kan innebära behov av fortsatt stöd längre fram.

51 procent av de som avslutades från kommunens arbetsmarknadsverksamhet 2021 gick till arbete eller studier. Enligt verksamhetens egen statistik är motsvarande siffra för 2023 47 procent. I projektet En väg in – steget vidare som finansieras av Samordningsförbundet har 66 procent av de som avslutats gått vidare till arbete eller studier, vilket är ett gott resultat eftersom målgruppen inkluderar även de som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden.

Kommunen har utvecklat det förebyggande arbetet för barn och unga, utökat brukarmedverkan inom socialpsykiatrin samt genomfört hälsofrämjande projekt för äldre brukare. Ett utvecklingsarbete pågår för att öka hemtjänstens produktivitet och kontinuitet. Genomförda utbildningsinsatser under året har medfört kvalitetsförbättringar för invånarna och ökat kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Uppdrag	Tidsperiod	Status
Aktualisera lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen	2023-2024	
Utvärdera arbetet med tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten	2024-2025	
Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation	2023-2026	
Möjliggör för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör i Knivsta kommun.	2023-2026	

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U21468 K: kvinnor M: män		85 K: 85 M: 85	94 K: 92 M: 96	Öka	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U23471		69	79	Öka	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) N31814 K: kvinnor M: män	27 K: 25 M: 29	23 K: 23 M: 23		Bibehålla	
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%) U40455 K: kvinnor M: män	51 K: 44 M: 60			Öka	

3.6.1.4 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Måluppfyllelse

Målet bedöms som delvis uppnått. I denna ekonomiskt utmanande tid är det positivt att kommunen gör ett resultat som trots allt är positivt. Resultatet var 15,8 miljoner kronor eller 1,2 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Kommunens resultat har över tid varit bra med ett överskott som motsvarat 3,3 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning, och som också överstiger målnivån i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

För år 2023 bröts den goda trenden med resultat över 2 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Det förklaras av den högre inflationen 2022 som fått genomslag i kommunens verksamheter och i synnerhet pensionskostnaden. Även nya beräkningar för finansiell leasing och kostnad för medfinansiering av statlig infrastruktur tynger resultatet.

Under året har kommunen vidtagit handlingsplaner för ekonomi i balans för att hantera kostnadsökningar (inflation) och lägre avgiftsintäkter på grund av den svagare svenska ekonomin. Den sämre konjunkturen har tydlig påverkan på kommunens samhällsplanerande verksamhet, såsom detaljplaner och bygglov samt exploateringsverksamhet som har lägre intäkter. Nämndernas budgetavvikelse var minus 2,6 miljoner kronor eller 0,2 procent, vilket är nära beslutad budget.

Övriga indikatorer för uppföljning av målet följer i stort den önskade riktningen. Resultatet av nettokostnadsavvikelsen är nu inom felmarginalen (+/-5 procent) och har de senaste åren en god trendutveckling. Kommunstyrelsen erhöll den årliga analysen av nettokostnadsavvikelsen under oktober månad enligt beslutat uppdrag.

Kommunens investeringar uppgick till 205 miljoner kronor (föregående år 58 miljoner kronor). Det innebar att självfinansieringsgraden för investeringar uppgick till 60 procent (måttal 100 procent). Över tid överstiger den genomsnittliga självfinansieringsgraden 100 procent.

Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelsen, är försvagad på grund av ett nytt finansiellt åtagande (finansiell leasing). Det avser ett nytt hyresavtal påverkar tillgångar och skulder med 144 miljoner kronor. Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelse, uppgick till 22,8 procent (föregående år 31,4 procent).

Kommunfullmäktige har beslutat om flera uppdrag som syftar till en långsiktigt hållbar ekonomi. Två av sex uppdrag pågår enligt planering, ett är färdigt, tre pågår delvis enligt planering. Förvaltningen och Knivsta Kommunhus AB arbetar kontinuerligt för att hålla nere lokalkostnader, dels genom drift av lokaler, dels genom att nyttja lokaler så mycket som möjligt. En del i detta arbete är att ta fram lokalförsörjningsplaner; både socialnämnden och utbildningsnämnden arbetar systematiskt med detta. Uppdraget att ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan är startat genom inventering av befintliga planer och genomgång av modellerna. Under 2024 ska grunden för en sammanhållen plan vara färdig. Uppdraget bedöms som delvis genomfört.

Uppdraget att ändra från "ska" till "bör" i strategin Heltid som norm har genomförts. Dokumentation och processer har reviderats och ett successivt införande av förändringen pågår i organisationen.

Styrdokument har inventerats och reviderats under året. Under mandatperioden fortsätter arbetet med att möjliggöra en tydligare och effektivare styrning av den politiska viljan. Konsekvensanalysmodell för kvalitet och ekonomi är framtagen som kan påvisa möjliga nyttor i beslutsunderlag. Ett ytterligare möjligt steg är att koppla ihop modellen med barnkonsekvensanalys eller MR-checklista.

Uppdrag	Tidsperiod	Status
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	●
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	●
Utveckla förslag till hur konsekvensanalyser i beslutsunderlag kan utvecklas.	2023	◆
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	◆
Verka för att kommunens kostnader för nya lokaler är låga och ligger i nivå med liknande kommuner.	2023-2026	◆
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inläsningseffekter.	2023	●

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning	Status
Soliditet inkl pensionsåtagande kommun, (%) N03002	49,1	31,4	22,8	Eftersträva en soliditet överstigan de 40%	◆
Resultat före extraord. poster (kommunen), andel (%) av skatt & generella statsbidrag N03001	7,4	5,5	1,2	Över tid uppnå 2% överskott	●
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) N00097	3,9	3,1		Eftersträva högst +5% avvikelse	●
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%) N03103	53	458,2	61	Eftersträva full egenfinansiering	●

3.6.2 Årets resultat

Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår kommunen samt förbund och bolag där kommunen har ägarandelar.

Årets resultat var 12,6 miljoner kronor. Resultatet påverkas av lägre aktivitet i svensk ekonomi som en konsekvens av de högre räntorna. Kommunkoncernens räntekostnader har ökat från 16 miljoner kronor till 39 miljoner kronor. Den högre inflationen slår dessutom igenom på i princip alla kommunkoncernens sektorer. Utifrån dessa förutsättningar är det glädjande att resultatet är positivt, om än klart lägre än föregående år. Resultatet motsvarar 0,9 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Knivsta Kommunhus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern med dotterbolagen Kommunfastigheter i Knivsta AB och Knivstabostäder. År 2023 var bolaget första riktiga verksamhetsår som är inriktat på en aktiv ägarstyrning och verka för ökade värden och nytta för hela Knivsta kommunkoncern.

Bolagets intäkter består av ränteintäkter och kostnader för styrelse och administration. Resultatet var minus 132 kronor för år 2023. De finansiella målen för kommunkoncernen är 3 procents avkastning på kommunkoncernens totala egna kapital. Årets utfall var något under den långsiktiga målsättningen (2,2 procent).

Kommunfastigheter i Knivsta AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler. Med kommunen som den dominerande hyresgästen (99 procent) har bolaget en låg riskexponering och låg vakansgrad.

Årets resultat var 31,9 miljoner kronor inklusive utdelning från dotterbolag med 20,9 miljoner kronor (föregående års utfall 18,4 miljoner kronor och utdelning 10,5 miljoner kronor). I resultatet ingår avsättning till bokslutsdispositioner om 3,7 miljoner kronor (föregående år 7 miljoner kronor).

Ägarens krav på avkastning är 3 procent av omsättningen och detta uppnås. Vinstmarginalen efter skatt uppgick till 7,1 procent (4,6 procent föregående år). Därutöver ska bolaget långsiktigt säkerställa en soliditet som uppgår till 10 procent. Utfallet var 14,2 procent (13,4 procent föregående år).

Nettoomsättningen ökade med cirka 8,2 procent, vilket beror på att avtalen är kopplade till konsumentprisindex. Inflationen har naturligtvis även konsekvenser för bolagets kostnader; räntekostnaden har fördubblats till 30 miljoner kronor. Andra kostnader som ökar kraftigt är värme och energi med mera.

Årets investeringar består främst av underhåll, men även tillkomst av paviljonger vid Lagga skola. Investeringsutgiften uppgick till 33,8 miljoner kronor, vilket är den lägsta investeringsutgiften på många år.

Gredelinen KB äger kommunhusfastigheten och förvaltningen sker genom Kommunfastigheter i Knivsta AB:s försorg. Resultatet var 1,2 miljoner kronor, vilket är lägre än föregående år (4,4 miljoner kronor). Det förklaras av att bolaget påförts räntekostnader för dess lån, vilket inte gjordes under 2022. Om denna effekt exkluderas är resultatet nära oförändrat.

Bolaget har investerat i kommunhusfastigheten under året till ett värde om 4,1 miljoner kronor.

Knivstabostäder AB är kommunens allmännyttiga bolag med 564 hyreslägenheter.

Resultat för året är 935 000 kronor (föregående år 4,2 miljoner kronor). Omsättningen uppgick till 50 miljoner kronor (45,3 miljoner kronor föregående år). Avkastningen på justerat eget kapital uppgick under året till 1,3 procent (föregående år 5,9 procent). Bolaget har inte uppnått det finansiella avkastningsmålet. Soliditeten var vid årets slut 24 procent (föregående år 26,5 procent), vilket är något under ägardirektivets krav på minst 25 procent. Den verkliga soliditeten utifrån bedömda marknadsvärden uppgår till 75 procent.

Hyrorna höjdes med 3,9 procent, vilket är en ökning jämfört med tidigare år (föregående år 1,8 procent). Under året slutfördes bygget av fastigheten Pingla (Vrå 1:791) i Alsike med 46 lägenheter. Investeringen uppgick totalt till 129 miljoner kronor.

Alsike Fastighets AB är under avveckling. Under året avyttrades den sista marken och processen att avveckla bolaget kan nu slutföras.

Resultatet för året var negativt med minus 2,3 miljoner kronor (föregående år 0,1 miljoner kronor). Orsaken är att en tidigare överenskommen markaffär inte kunde slutföras och att kommunen istället köpte tillgången. Den nya marknadsvärderingen innebar en lägre intäkt för bolaget. När affären är slutförd har bolaget inget mer markinnehav och det möjliggör en avveckling av *Alsike Fastighets AB* under 2024.

Roslagsvatten AB är verksam i Österåkers kommun, Vaxholms stad, Knivsta kommun, Vallentuna kommun och Ekerö kommun. Roslagsvatten AB distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för drygt 115 000 invånare. Verksamheten styrs av vattentjänstlagen vars intention är att VA-huvudmannen ska leverera VA till lägsta nödvändiga kostnad för VA-kunderna. Knivsta kommuns andel är 11,5 procent.

Knivsta kommuns andel av resultatet motsvarar minus 6 miljoner kronor (föregående år minus 2,6 miljoner kronor). Det är ett resultat som är lägre än budget, vilket beror på att taxorna höjdes senare än planerat (från april och framåt). Under året var vattenförbrukningen lägre, vilket också påverkade intäkterna negativt. Räntekostnaderna blev också klart högre på grund av högre ränta än budgeterat och högre investeringsutgift än förväntat. Under året höjdes brukningstaxan med 31,4 procent och i anläggningstaxan höjdes lägenhetsavgiften med 30 500 kronor för att delfinansiera anslutningen till Käppalaverket.

Bolaget har haft ett soliditetsmål över tid som under året reviderats till 5 procent. Det är dock ett strävansmål som behöver balanseras mot nödvändiga investeringar i verksamheten. Den 31 december var den 3,5 procent.

Brandkåren Attunda är ett kommunalförbund med räddningstjänstverksamhet. Medlemskommuner är Järfälla, Upplands-Bro, Sollentuna, Upplands Väsby, Sigtuna och Knivsta kommuner. Knivsta kommuns andel uppgår till 8,02 procent.

Knivsta kommuns resultatandel av kommunalförbundet motsvarar 606 000 kronor (216 000 kronor föregående år). Resultatet är främst en konsekvens av förändringar av pensionsåtaganden. Genom byte av pensionsförmåner uppstår positiva resultat effekter. Förbundets investeringar under året uppgick till 2 miljoner kronor.

Kommun

Kommunens resultat uppgår till 15,8 miljoner kronor (föregående år 70,8 miljoner kronor). Budgeterat resultat var 10,1 miljoner kronor, vilket innebär att resultatet är cirka 5,7 miljoner kronor bättre än budget.

Kommunens resultat tyngs dock av kostnader för finansiell leasing med 13,1 miljoner kronor och medfinansieringskostnader statlig infrastruktur med 3,3 miljoner kronor. Vidare har kommunens pensionskostnader ökat kraftig till följd av både den högre inflationen, vilket påverkar prisbasbeloppet, och en ökad avsättning till tjänstepensioner från 4,5 procent av lönesumman till 6 procent. Pensionskostnaden har ökat med 31,9 miljoner kronor.

Kommunens externa intäkter ökade från 279 miljoner kronor till knappt 281 miljoner kronor. Exploateringsverksamhetens netto var 26 miljoner kronor (föregående år 44 miljoner kronor) och räddas av tidigare avtalade exploateringsbidrag som bidrar till intäkter, liksom en upplösning av avsättning för sanering av mark. Inga nya markaffärer gjordes och inga exploateringsavtal tecknades under året. Budgetavvikelsen var minus 14 miljoner kronor, vilket beror på lägre intäkter.

Samhällsbyggnad påverkas negativt av en svagare konjunktur och avgiftsintäkterna gick under året kraftigt ned jämfört med föregående år (minus 3,2 miljoner kronor). Inom fritid och kultur, förskola och fritids samt vård och omsorg har avgiftsintäkterna istället ökat på grund av indexjusteringar i taxorna (plus 6,8 miljoner kronor). Dessa kommunala tjänster är inte konjunkturkänsliga och gynnas dessutom när kommunens invånarantal ökar. Avgifterna är 5 procent högre eller 3,7 miljoner kronor.

Statsbidragsintäkterna uppgick till 117,5 miljoner kronor under året (föregående år 111,5 miljoner kronor). Ökning är inom pedagogisk verksamhet med 12,8 miljoner kronor, övriga verksamheter är det mindre förändringar.

Försäljning, hyresintäkter och övrigt ökade till 57,9 miljoner från 52,9 miljoner kronor. Elprisstödet gav en tillfällig intäkt om 2,1 miljoner kronor och 2,2 miljoner kronor avseende kostnader för tillfälliga lokaler. Försäljning av verksamhet består främst av platser inom pedagogisk verksamhet (förskola och skola) samt vård och omsorg.

Kommunens bruttokostnad uppgick till 1 599 miljoner kronor, vilket är en ökning med 78 miljoner kronor eller 5,1 procent. Det följer budget i huvudsak och de största kostnadsökningarna i kronor går att finna i köp av verksamhet och personalkostnad.

Köp av verksamhet är friskolor, enskilda förskolor eller platser inom privat vård och omsorg, avgifter till kommunalförbund eller gemensamma nämnder. Kostnaderna har ökat med 7,3 procent eller 33,6 miljoner kronor. Störst ökning finns inom förskolan, som har ökat med 13,6 miljoner kronor. Förklaringen är att det finns fler barn i enskilda förskolor. Inom grundskolan är ökningen endast 2,2 procent och där har antalet elever i friskolor blivit något färre. Gymnasieskolan har ökat med drygt 6 procent eller 7,5 miljoner kronor. LSS har ökat med 10 procent eller 5,1 miljoner kronor, vilket förklaras av fler brukare.

Personalkostnaden uppgick till 712,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 8,9 procent eller 58 miljoner kronor. Löneöversynen gav ett utfall om cirka 3,26 procent och pensionskostnaden motsvarar en ökning med 3,1 procent. Övriga ökning avser fler anställda i kommunen (en ökning med 24 tillsvidareanställda medarbetare under 2023).

Konsultkostnaderna har minskat med 5,6 miljoner kronor till 19,5 miljoner kronor. Störst förändring finns inom samhällsplanering och stödverksamheten som har minskat med drygt 3,5 miljoner kronor vardera. Kostnaderna inom grundskolan ökade med 1 miljon kronor.

Kostnader för tillfällig bemanning har minskat från 10,1 miljoner kronor till 6,8 miljoner kronor och det gäller i huvudsak verksamheter inom vård och omsorg.

Kommunens it och verksamhetssystem har en årlig kostnad om 65 miljoner kronor. Ökningen var 3,2 procent, vilket kan förklaras av indexjustering i avtal.

Kommunens lokalkostnader har ökat med 12,6 miljoner kronor eller 7,1 procent rensat för engångshyror under 2022.

Energikostnaderna har ökat till 11 miljoner kronor (främst elkostnader). Det är en kraftig ökning jämfört med 2022, då kostnaden var 6 miljoner kronor totalt.

Avskrivningar har ökat till 163,7 miljoner kronor från 130,6 miljoner kronor. Om rättelse av fel finansiell leasing beaktas är det istället en minskning från 167,3 miljoner kronor. Avskrivningar exklusive finansiell leasing är något minskande vilket speglar en lägre investeringstakt för kommunal infrastruktur.

Kommunens största intäktskälla är skatteintäkterna. Sysselsättningen i Sverige var oväntat stark under året och skattetillväxten var positiv i nominella termer. Fler invånare och en positiv slutavräkningen summerade till plus 40 miljoner kronor jämfört med budget och föregående år.

Finansnetto utgörs av finansiella intäkter och kostnader. Finansnettot var minus 12,6 miljoner kronor (föregående år minus 20 miljoner kronor). Det är tre större förändringar, utdelning har ökat till 20,9 miljoner kronor (11,5 miljoner kronor föregående år) och borgensavgifter 8,4 miljoner kronor (föregående år 4 miljoner kronor). Borgensavgifter har ökat genom att avgiften höjts, men även ökade borgensåtaganden. Under finansiella kostnader har den implicita räntekostnaden ökat med 18 miljoner kronor till totalt 41 miljoner kronor, på grund av nya och förändrade avtal.

Resultat

Kommunkoncernens resultat har under några år varit goda, särskilt under pandemiåren 2020–2021. Kommunen erhöll både högre permanenta statsbidrag och tillfälliga statsbidrag, men hade även kostnader för pandemin. Under 2023 fick den högre inflationen en stor påverkan på kommunens kostnader och dess resultat.

	2019	2020	2021	2022	2023
Knivsta kommun	17 868	38 792	59 017	70 842	15 828
Knivsta Kommunhus AB				20 900	21 868
Kommunfastigheter i Knivsta AB	10 093	20 535	11 423	18 360	31 920
Gredelinen KB				2 030	1 213
Knivstabostäder AB	2 112	6 372	3 791	4 239	935
Alsike Fastighets AB	-249	3 991	10 279	102	-2 290
Brandkåren Attunda	299	580	97	216	606
Roslagsvatten AB	5 247	1 826	644	-2 620	-6 016
Elimineringar	-3 812	-3 894	5 693	-43 345	-51 441
Totalt resultat	31 558	68 202	90 944	70 724	12 622

3.6.3 Ekonomisk ställning

3.6.3.1 Långfristig skuld

Kommunkoncernen har en långfristig skuld som är drygt 1,82 miljarder kronor. Det är en ökning jämfört med 1,61 miljarder kronor föregående år. Den långfristiga skulden består i huvudsak av tre delar: finansiell leasing, låneskuld och förutbetalda anslutningsavgifter inom VA.

Ökningen är relaterad till finansiell leasing, investeringar i hyreslägenheter i Alsike (64 miljoner kronor) samt VA-investeringar.

Kommunkoncernens främsta resultatrisk är förändringar i räntan. Låneskulden uppgår till 1,68 miljarder, kronor inklusive kortfristig skuld. Det är en ökning från 1,61 miljoner kronor. En stor låneskuld innebär att kommunkoncernen är sårbar för ränteförändringar. Kommunkoncernen har en finanspolicy som reglerar ränte- och kapitalbindningstider, för att sprida risker. Kommunens bolag använder även ränteswappar för att "försäkra" koncernen mot kortsiktiga ränteförändringar. En ränteförändring med 1 procent motsvarar cirka 16 miljoner i ökade räntekostnader.

Kommunkoncernens största låneskuld finns i Kommunfastigheter i Knivsta AB, som tillhandahåller verksamhetslokaler till kommunens förvaltningar. Drygt 1,3 miljarder av skulden finns placerad här.

Kommunens låneskuld består av en finansiell leasing avseende hyresavtal, främst gällande förskolor och grundskolor mot kommunens helägda dotterbolag Kommunfastigheter i Knivsta AB. Den totala långfristiga skulden är 1 424 miljoner kronor (896 miljoner kronor föregående år). I koncernsammanställningen elimineras merparten av leaseingskulden och då återstår 265,9 miljoner kronor avseende hyresavtal med privata hyresvärdar. Under 2023 har ett hyresavtal förlängts och påverkar leaseingskulden med cirka 144 miljoner kronor.

De kommande 3-5 åren beräknas skulden öka genom den VA-investering som Knivstavatten AB har i uppdrag att genomföra. Det kommer att påverka kommunkoncernens skuld med närmare 500-700 miljoner kronor.

Den långfristiga skulden i kronor per invånare är ökande, men genom fler invånare blir ökningstakten lägre i kronor per invånare (20 714 invånare 31 december). Den långfristiga skulden i kronor per invånare var 88 050 kronor per invånare i kommunkoncernen (31 december 80 175 kronor per invånare).

	2021	2022	2023
Knivsta kommun	995 672	895 561	1 423 797
Kommunfastigheter i Knivsta AB	1 115 000	1 185 000	1 160 000
Gredelinen KB		124 761	124 761
Knivstabostäder AB	106 000	140 000	180 000
Alsike Fastighets AB	0	0	0
Brandkåren Attunda	13 192	12 798	8 822
Roslagsvatten AB	155 027	176 697	202 015
Elimineringar*	-770 862	-920 653	-1 275 537
Total långfristig skuld	1 614 029	1 614 164	1 823 858

3.6.3.2 Soliditet

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Kommunkoncernens soliditet var 22,1 procent, inklusive pensionsförpliktelse, den 31 december år 2023 (föregående årsskifte uppgick den till 24,7 procent). Ett positivt resultat för kommunkoncernen, tillsammans med ökade skulder, innebär att soliditeten minskat något.

För kommunen har soliditeten försvagats kraftigt på grund av förändrade beräkningar och nytt hyresavtal avseende finansiell leasing (31,4 procent). Detsamma gäller när pensionsförpliktelsen inkluderas (22,8 procent).

Framöver förväntas kommunkoncernens soliditet försvagas ytterligare. Stora planerade investeringar (VA) kommer att påverka tillgångar och skulder kraftigt, samtidigt som åren framöver väntas bli ekonomiskt utmanande.

	2021	2022	2023
Knivsta kommun	34,1%	37,9%	28,3%
Knivsta Kommunhus AB		100,0%	100,0%
Kommunfastigheter i Knivsta AB	15,0%	14,4%	14,2%
Gredelinen KB		1,5%	2,4%
Knivstabostäder AB	32,8%	26,5%	24,0%
Alsike Fastighets AB	85,2%	99,8%	99,4%
Brandkåren Attunda	13,6%	13,1%	-11,8%
Roslagsvatten AB	8,4%	6,8%	3,5%
Soliditet kommunkoncernen	29,4%	29,2%	26,9%
Soliditet kommunkoncernen inkl pensionsförpliktelse	24,5%	24,7%	22,1%

3.7 Balanskravsresultatet

Kommunallagen ställer krav på Sveriges kommuner att, för varje enskilt år, ha balans i sin ekonomi. Detta så kallade balanskrav innebär att intäkter ska överstiga kostnader i kommunernas budget. Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen återställas inom tre år.

Avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) kan göras vid ett positivt resultat. RUREn kan disponeras kommande år om skatteintäkterna till exempel påverkas negativt till följd av en försvagad konjunktur eller vid ett negativt balanskravsresultat.

Behållningen i resultatutjämningsreserven får enligt kommunens egna riktlinjer högst uppgå till 10 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Det motsvarar cirka 133 miljoner kronor.

Knivsta kommun har inget negativt balanskravsresultat att återställa och årets resultat är för svagt för att göra avsättning till RUR. Ingående balans för resultatutjämningsreserven var 80 miljoner kronor och inga medel har disponerats. Utgående balans den 31 december 2023 var 80 miljoner kronor.

Balanskravsutredning

Balanskravsutredning	2021	2022	2023
Årets resultat	59 017	70 842	15 828
Samtliga realisationsvinster (avgår)	5 655	0	520
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravjusteringar	53 362	70 842	15 309
Medel till resultatutjämningsreserv	20 000	40 000	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	33 362	30 842	15 309
<i>Balanskravsunderskott från tidigare år</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Balanskravsresultat att återställa	0	0	0
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	33 362	30 842	15 309
+synnerliga skäl att inte återställa	0	0	0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom 3 år	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0	0

3.8 Väsentliga personalförhållanden

Antalet tillsvidareanställda i kommunkoncernen fortsatte att öka år 2023. Den 31 december var 1 124 personer tillsvidareanställda (föregående år 1 095 personer).

Kommunkoncernen	Tillsvidareanställda 2023	Tillsvidareanställda 2022	Tillsvidareanställda 2021
Knivsta kommun	1033	1009	990
Kommunfastigheter i Knivsta AB	46	42	44
Alsike Fastighets AB	-	-	2
Knivstabostäder AB	3	3	3
Roslagsvatten AB	23	22	21
Brandkåren Attunda	19	19	21
Totalt	1 124	1 095	1 081

Den största ökningen av tillsvidareanställda finns inom Utbildningskontoret, där ökningen är 20 tillsvidareanställningar.

Könsfördelningen bland de anställda i kommunen är något förändrad i förhållande till år 2022, med 80 procent kvinnor och 20 procent män (79 procent kvinnor och 21 procent män 2022). Könsfördelningen för chefer är 77 procent kvinnor och 23 procent män. Detta innebär att ledarindex – som anger hur andelen kvinnliga chefer speglar andelen kvinnor i kommunen – är 97 procent.

Den totala personalomsättningen har förändrats från 22 procent 2022 till 16 procent år 2023. Den externa personalomsättningen uppgår för båda åren till 8 procent.

På övergripande nivå råder det i stort sett en balans mellan tillgång och efterfrågan av kompetens inom kommunens verksamheter. Det finns generellt sett ett urval av sökande till de flesta lediga tjänster. Skattningen visar dock att det finns ett antal befattningar där det är svårt att hitta rätt kompetens och inom vissa yrken råder det kompetensbrist. Exempel på dessa är befattningar som sjuksköterskor, ämneslärare, trafikplanerare, lärare i fritidshem och upphandlare. Förutsättningarna att arbeta med dessa bristyrken ser väldigt olika ut och varje enskild befattning behöver särskilda och riktade insatser. Därför behöver verksamheterna lokalt stötta upp för att stärka kompetensbristen inom just dessa befattningar.

Löneöversynen i kommunen för tillsvidareanställd personal utmynnade i en löneökning om 3,26 procent av lönesumman (2,5 procent år 2022). Medianlönen år 2023 för kvinnor ligger i princip på motsvarande nivå som männens (kvinnors medianlön utgjorde 99 procent av männens).

Sjukfrånvaro %	Knivsta kommun		Kommunkoncernen		Uppsala län
	2022	2023	2022	2023	2022
Sjukfrånvaro > 50 år	8,2	7,29	8,0	7,13	8,9
Sjukfrånvaro 30-49 år	6,2	6,1	6,2	6,13	7,4
Sjukfrånvaro < 29 år	5,6	5,46	5,6	5,44	7,5
Långtidssjukfrånvaro > 60 dagar	28,5	30,2	28,5	30,88	35,1
Sjukfrånvaro kvinnor	7,4	6,07	7,4	6,6	8,8
Sjukfrånvaro Män	4,8	4,11	4,6	3,51	5,3
Totalt	6,8	6,42	6,7	6,38	8,1

Under året har sjukfrånvaron totalt varit 6,42 procent i Knivsta kommun, vilket är en minskning från 6,8 procent från 2022. För kvinnor var sjukfrånvaron 6,07 procent och för män uppgick sjukfrånvaron till 4,11 procent. Det innebär en markant sänkning för sjuktalen för kvinnor i jämförelse med föregående år. Långtidssjukfrånvaron har ökat från 28,5 procent till 30,2 procent.

Variationen inom kommunens verksamheter är stor vad gäller sjukfrånvaro – från 0,81 procent (Ekonomikontoret) till 7,52 procent (Vård- och omsorgskontoret). Kommunfastigheter i Knivsta AB och Knivstabostäder AB hade tillsammans en sjukfrånvaro på i genomsnitt 5,33 procent för år 2023. Möjligheter till distansarbete varierar och påverkar säkerligen dessa siffror.

3.9 Förväntad utveckling

Våra framskrivningar

Framtiden måste vara hållbar och hållbarhetsdimensionerna behöver hänga ihop – socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Kommunens långtidsprognos är en del i arbetet med långsiktig hållbarhet. Prognosen är baserad på kommunens befolkningsprognos och använder en modell från Sveriges kommuner och regioner (SKR) för beräkning av framtida skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Långtidsprognosen grundar sig på följande siffror och värden:

- Skatteprognosen från december 2023, med skattesatsen 20:91 kronor.
- Kommunens befolkning den 1 november 2023 – därefter räknas befolkningen upp utifrån kommunens antagande för befolkningstillväxt (befolkningsprognos).
- Uppräkning av kostnader för inflation (följer SKR:s prisindex för kommunal verksamhet).
- Ett årligt krav på effektivisering om 0,5 procent, vilket motsvarar cirka 7 miljoner kronor.
- Resultatmålet, vilket är resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, är en procent (kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning).
- Utgångsläget är nuvarande kvalitet och servicenivå, det vill säga att andelen som nyttjar våra verksamheter är konstant och ambitionsnivån utgår från år 2023.

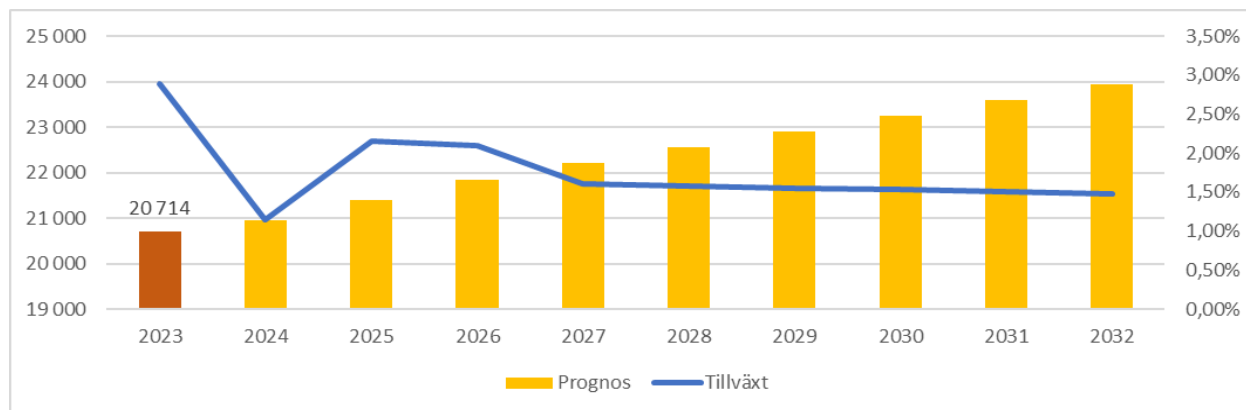
Resultat i miljoner kronor	Prognosticerat resultat i kommunen	Resultatmål i kommunen	Avvikelse mot resultatmål i kommunen
2024	-14	14	-28
2025	12	15	-2
2026	6	15	-9
2027	19	16	3
2028	0	17	-17
2029	-9	17	-26
2030	-24	18	-42

Långtidsprognosen visar att resultatmålet inte uppnås kommande år. Prognoserna är dock förenade med stor osäkerhet och historien visar att kommuner med ekonomiska utmaningar tar ansvar för ekonomin och tvingas prioritera.

Orsaken till den negativa prognosen är bland annat ett högre kostnadsläge på grund av inflation 2022-2023, en demografi med fler äldre samt fler invånare som kräver en utbyggd kommunal service. Kommunen behöver också underhålla och till viss del även investera i utbyggd infrastruktur i takt med befolkningstillväxten. Kalkylens utfall resulterar i att driftkostnaderna växer snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag. Signalvärdet med långtidsprognosen är att det kommer att krävas utveckling och förändring av arbetssätt för att få en ekonomi i balans.

Demografi

Fortsatt befolkningstillväxt bidrar till såväl ökade skatteintäkter som kostnader. Fram till år 2032 bedöms kommunen växa med drygt 3 200 nya invånare eller med cirka 16 procent. Historiskt inflyttningsnetto har främst utgjorts av barnfamiljer.

Tabellen nedan visar förväntad ökning av olika ålderskategorier i Knivsta kommun fram till år 2032. De åldersgrupper som har störst påverkan på kommunal verksamhet och ekonomi är barn och unga, samt äldre (80-w år).

	2023 antal	2023 andel	2026 antal	2026 andel	2029 antal	2029 andel	2032 antal	2032 andel
1-5 år	1420	6,9%	1434	6,6%	1400	6,1%	1409	5,9%
6-15 år	3263	15,8%	3340	15,30%	3372	14,70%	3360	14,00%
16-19 år	1228	5,9%	1278	5,80%	1334	5,80%	1353	5,60%
65-79 år	2227	10,8%	2164	9,9%	2198	9,6%	2353	9,8%
80-w år	655	3,2%	861	3,9%	1089	4,8%	1202	5,0%

Prognosen visar att andelen barn och unga kommer sjunka som andel, men i antal vara oförändrat. Antalet och andelen äldre kommuninvånare kommer öka. Gruppen 80 år och äldre har stor påverkan på kommunens ekonomi och utbyggnad av kommunal service.

Utmaningar

Den stora frågan för offentlig sektor är att färre ska försörja fler. Skatteintäkterna kommer alltså inte att öka lika mycket som behovet av kommunal service när andelen äldre blir fler i samhället (se tabellen ovan).

Det innebär också att kommuner och regioner står inför en stor kompetensförsörjningsutmaning. Många medarbetare går i pension och nya medarbetare ska rekryteras. SKR har räknat ut att offentlig sektor behöver anställa all tillgänglig arbetskraft på arbetsmarknaden för att ersätta pensionsavgångar och hantera en växande välfärdsleverans. Det är en orealistisk ekvation, som tydligt visar hur knivskarp konkurrensen om framtidens medarbetare kommer att bli. Införandet av nya arbetssätt och ny teknik kommer vara avgörande för att leverera kommunal service i framtiden.

Kommunkoncernen ingår indirekt i långtidsprognosen genom att hyreskostnaden räknas upp. Det innebär högre hyresintäkter för kommunala fastighetsbolaget som ska hantera de ökade kostnaderna för energi och räntor.

4 Driftredovisning

Driftredovisningen är uppställd på respektive nämnd och på verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen ansvarar för bland annat räddningstjänst, fritid och kultur, mark och exploatering, näringsliv samt stödverksamheter. Styrelsens verksamheter hade en resultatavvikelse med minus 2 miljoner kronor mot budget. Fritid och kultur mottog en hyreshöjning med cirka 10 procent för 2023 samt kraftigt höjda kostnader för energi (simhall är en stor förbrukare). Verksamheten har ett samlat underskott med minus 2,3 miljoner kronor.

Tillväxtkontoret samlar frågor som näringsliv, mark och exploatering samt lokalförsörjning. Under året hade dess verksamheter ett underskott på 3,3 miljoner kronor. Orsak till avvikelsen är uteblivna intäkter för exploatering, på grund av sämre marknadsförhållanden för bostadsinvesteringar. Näringslivsverksamheten har utökats de senaste åren men inte driftbudgeten.

Den politiska verksamheten under kommunstyrelsen och kommunfullmäktige gör ett underskott med 897 000 kronor, vilket beror på högre arvodeskostnader och avsättning för omställningsstöd.

De kommunala stödverksamheterna, Kommunledningskontoret, IT, HR och ekonomifunktioner redovisar en budgetavvikelse med plus 3,2 miljoner kronor. Under året har handlingsplaner för ekonomi i balans effektuerats vilket har inneburit frysta projekt och utbildningsinsatser, samt vakanshållning inom verksamheten.

Kommunstyrelsens totala nettokostnad ökade med 2,4 procent jämfört med föregående år.

Samhällsutvecklingsnämnden ansvarar för gata, park, bostadsanpassning, samhällsplaneringsfunktioner samt affärsverksamheten avfallshantering och kommunens vindkraftverk. Nämnden påverkas också av marknadens minskade efterfrågan på bostadsinvesteringar. Planenheten gör ett underskott med minus 5,7 miljoner kronor som nästan uteslutande handlar om minskade intäkter. Anpassning av nämndens verksamheter efter nya marknadsförhållanden har genomförts genom omorganisering och vakanshållning av tjänster. Även övriga verksamhetsområden har genomfört åtgärder för budget i balans, vilket har påverkat underhåll, investeringar och utredningar som skjuts på framtiden. Avfallsverksamheten har genomlysts och åtgärder för att minska dess underskott har också genomförts. Verksamheten gjorde ett underskott med minus 2,4 miljoner kronor. Nämndens totala budgetavvikelse var minus 3,2 miljoner kronor. Nämndens totala nettokostnad ökade med 32,2 procent jämfört med föregående år. Hanteringen av exploateringsbidrag har påverkan på nettokostnadsutvecklingen mellan åren. Om exploateringsbidragen 2022 exkluderas blir nettokostnadsutvecklingen mellan åren en procent.

Socialnämnden gör ett överskott med 9,7 miljoner kronor. Under året har verksamheterna erhållit mer statsbidrag än budgeterat, vilket påverkar positivt. Utvecklingen av brukarvolymen påverkar också, särskilt inom hemtjänst där antalet beviljade hemtjänststimmar har stagnerat, vilket står i kontrast till att det blir fler antal äldre i kommunen. Vård och omsorg av äldre och funktionshindrade gör ett överskott med 6,4 miljoner kronor. Individ- och familjeomsorgens överskott är 3,8 miljoner kronor. Inom färdtjänst har antalet resor ökat och därmed kostnaderna – underskottet var minus 1,3 miljoner kronor. Nämndens totala nettokostnad ökade med 5,1 procent jämfört med föregående år.

Utbildningsnämnden bedriver verksamhet inom förskola, grundskola och gymnasium.

Verksamheterna har en bokslutsreglering – fler eller färre barn eller elever innebär mer eller mindre pengar till verksamheten. Under året hade förskolan i genomsnitt 1 323 barn. Det är en minskning med fyra barn sedan föregående år men 18 fler än budget. Förskolan erhöll 9,6 miljoner kronor i statsbidrag under året (föregående år 7,4 miljoner kronor). Resultatet var plus 2 miljoner kronor.

Grundskolan hade en ökning av antalet elever från 3 175 till 3 217 elever, men 59 färre än budget. Det hade en negativ påverkan på ekonomin med 7,8 miljoner kronor. Grundskolan erhöll 26,6 miljoner kronor i statsbidrag under året (föregående år 18,2 miljoner kronor). Resultatet för grundskolan var minus 7,5 miljoner kronor. På Alsike skola bedrivs verksamheten anpassad grundskola, som gjorde ett överskott med 1,1 miljon kronor.

Gymnasieskolan ökade antalet elever från 925 till 935 elever. Verksamheten bokslutsregleras efter faktisk kostnad för köpt verksamhet, eftersom nämnden inte kan påverka kostnadsutvecklingen. Prislistan för program baseras på Uppsala kommuns beslut. Resultatet för Sjögrenska gymnasiet var 434 000 kronor. Verksamheten är mindre och påverkas kraftigt av förändringar i antal elever eftersom skolan behöver en grundbemanning för de program de bedriver. Under året erhöles ett statsbidrag som innebar ett positivt resultat för Sjögrenska gymnasiet. För externa köp av platser var det ett underskott med minus 789 000 kronor. Nämndens totala nettokostnad ökade med 5,8 procent jämfört med föregående år.

Bygg- och miljönämndens verksamhet gjorde ett underskott med minus 3 miljoner kronor. Intäkterna var drygt 4 miljoner lägre än budget och kostnaderna var cirka 1 miljon kronor lägre. Bygglovsintäkterna påverkas negativt av hushållens och företagens svagare ekonomi. Färre investerar i byggnation och då minskar antalet större ärenden som ger stora intäkter. Miljötillsynen påverkas av ett större tillsynsärende av olaglig tippning av avfall. Det tar tid från ordinarie tillsyn som ger intäkter till verksamheten. Verksamheterna bygglov, kart- och GIS samt miljötillsyn har under året genomgått en organisationsförändring för att sänka kostnaderna på lång sikt. Nämndens totala nettokostnad ökade med 34 procent jämfört med föregående år.

Övriga nämnder består av valnämnden, revisionen och överförmyndarnämnden. Det sammanlagda resultatet var 271 000 kronor. Valnämnden hanterade ordinarie valärenden till kommunfullmäktige, styrelser och nämnder. Under året har inga allmänna val genomförts.

Överförmyndarnämnden är ett samarbete med övriga kommuner i länet där Uppsala kommun är värdkommun. Verksamheten omfattar tillstånd till olika rättshandlingar och ansöker om godmanskap eller förvaltarskap vid tingsrätten samt bedriver tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare.

Kommunrevisionen har till uppgift att granska att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Till sin hjälp har de upphandlat auktoriserade revisorer som sakkunnigt biträde.

Övriga nämnders totala nettokostnad sjönk med 27 procent jämfört med föregående år, vilket beror på att inga allmänna val hölls under 2023.

Driftredovisning

Nettokostnad i tkr

Driftredovisning styrelse/nämnd	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto		Tillägg/ avdrag	Budget avvikelse
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	Budget	2023		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023		
Kommunstyrelsen	53 461	50 179	251 158	243 247	197 697	193 068	194 286	1 451		-1 960
Samhällsutvecklingsnämnden	51 349	65 476	109 235	109 257	57 886	43 781	46 395	8 322		-3 169
Socialnämnden	93 918	92 174	425 585	407 844	331 667	315 670	344 051	-2 636		9 748
Utbildningsnämnden	136 114	118 040	897 426	837 500	761 312	719 460	764 933	-7 749		-4 128
Bygg- och miljönämnden	5 588	7 980	18 268	17 445	12 680	9 465	9 671	8		-3 001
Övriga nämnder	0	63	2 434	3 396	2 434	3 333	2 342	363		271
Finansförvaltningen	69 368	49 205	36 896	4 237	-32 473	-44 968	-64 339	241		-31 625
Avgår interna poster	-92 845	-87 149	-92 845	-87 149	0	0	0	0		0
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-36 258	-16 803	-48 824	-27 960	-12 566	-11 157	23 050	0		35 616
Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	280 695	279 164	1 599 333	1 507 816	1 318 638	1 228 652	1 320 389	0		1 751

Driftredovisning verksamhet	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto		Tillägg/ avdrag	Budget avvikelse
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	Budget	2023		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023		2023
Politisk verksamhet	3	63	18 523	16 778	18 520	16 715	17 521	373		-626
Infrastruktur, skydd mm	21 227	42 058	117 866	121 377	96 639	79 319	80 745	9 130		-6 763
Fritid och kultur	14 809	12 070	96 182	86 776	81 372	74 706	78 997	44		-2 331
Pedagogisk verksamhet	105 344	89 830	865 088	809 386	759 744	719 557	763 096	-7 749		-4 396
Vård och omsorg	79 582	79 401	407 197	390 691	327 615	311 291	338 949	-2 646		8 688
Särskilt riktade insatser	14 731	13 129	19 362	17 943	4 632	4 814	5 664	0		1 032
Affärsverksamhet	37 993	36 418	39 709	36 590	1 716	171	0	0		-1 716
Gemensamma verksamheter	66 739	60 943	140 179	139 146	73 439	78 203	76 706	607		3 874
Finansförvaltningen	69 368	49 205	36 896	4 237	-32 473	-44 968	-64 339	241		-31 625
Avgår interna poster	-92 845	-87 149	-92 845	-87 149	0	0	0	0		0
Justeras: Poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader i resultaträkningen	-36 258	-16 803	-48 824	-27 960	-12 566	-11 157	23 050	0		35 616
Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	280 695	279 164	1 599 333	1 507 816	1 318 638	1 228 652	1 320 389	0		1 751

5 Investeringsredovisning

5.1 Investeringsredovisning koncernen

Koncernens totala investeringsutgift för 2023 uppgick till 341,5 miljoner kronor (353,7 miljoner kronor exklusive elimineringar). Det är en ökning från föregående år, då den totala investeringen uppgick till 367,6 miljoner kronor. De materiella investeringarna uppgick till 351,8 miljoner kronor (föregående år 235,8 miljoner kronor) och de finansiella investeringar var 1,9 miljoner kronor (föregående år 131,8 miljoner kronor).

Kommunens investeringar uppgick till 207,2 miljoner kronor. Den största investeringen var en förlängning av hyresavtal (finansiell leasing) som ökar kommunens anläggningstillgångar. Andra stora investeringar är slutförande av avtalade exploateringsinvesteringar.

Genomförandegraden av investeringsplanen i kronor var över 100 procent (föregående år 33,5 procent), vilket beror på investeringar i den finansiella leasingen. Utan dessa hade genomförandegraden varit i nivå med föregående år. Övriga investeringar påverkas av förändrade tidplaner, beslut om frysta investeringar (sambandsutvecklingsnämnden pausade alla infrastrukturinvesteringar under 2023), eller att det saknas personella resurser för genomförande av investeringen. Även ekonomiska aspekter kan påverka, som att resurser för framtida drift och underhåll saknas i verksamheten.

Kommunfastigheter i Knivsta AB:s investeringar under året var endast sedvanligt fastighetsunderhåll – inga nya fastigheter har tillkommit under året. Årets investeringsutgift i materiella tillgångar uppgick till totalt 33,8 miljoner kronor (55,2 miljoner kronor föregående år).

Knivstabostäder AB:s investeringar uppgick till 45,8 miljoner kronor (73,1 miljoner kronor föregående år). Bygget av hyresfastigheten Pingla i området Alsike med 60 lägenheter utgör den stora merparten, där den totala investeringen beräknas till 130 miljoner kronor. Övriga investeringar är underhållsinvesteringar.

Roslagsvatten AB:s investeringar består av nya anläggningar, som upprustning av pumpstationer, reningsverk och ledningsnät, samt inventarier till verksamheten. För Knivsta uppgick årets investeringsandel till 60,2 miljoner kronor (43,3 miljoner kronor föregående år).

Brandkåren Attunda. Knivsta kommuns andel av kommunalförbundets investeringar utgjorde 2 miljoner kronor (6,6 miljoner kronor föregående år). Investeringar avser fastigheter, fordon, maskiner och inventarier.

Eliminering. Kommunen köpte mark av Alsike Fastighets AB i december (Vrå 1:826) för 12 miljoner kronor.

	2020	2021	2022	Budget 2023	Utgift 2023
Knivsta Kommun	67 924	163 071	58 464	174 220	207 163
Knivsta Kommunhus AB			0		0
Kommunfastigheter i Knivsta AB	30 989	27 268	186 339	-	33 807
Gredelinen KB			0		4 678
Knivstabostäder AB	6 384	15 481	73 066	-	45 820
Alsike Fastighets AB	77	0	0	0	0
Brandkåren Attunda	2 781	3 984	6 564	1 265	1 986
Roslagsvatten AB	24 503	26 804	42 618	-	60 250
Eliminering koncernen		-102 600		-	-12 250
Total utgift	132 657	134 008	367 051	174 220	341 453

5.2 Investeringsredovisning kommunen

Årets investeringsutgift för kommunen var 205,3 miljoner kronor, varav 144,7 miljoner kronor avser finansiell leasing. Under året har kommunen förlängt hyresavtal med Rikshem med 20 år, vilket påverkar anskaffning av anläggningstillgångar. Någon budget för investeringar i finansiell leasing har inte beslutats.

Den budgeterade investeringsplanen uppgår till 172 miljoner kronor. Investeringsutgiften exklusive finansiell leasing uppgick till 60,6 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens investeringar avser Fritids- och kulturkontoret, Tillväxtkontoret och stödverksamhet. Fritids- och kulturkontoret har genomfört underhållsinvestering vid Alsike konstgräsplan, klubbstugan vid Engvallen, samt bytt ut belysningen till led. Den totala utgiften blev 619 000 kronor.

Tillväxtkontoret har 25 miljoner kronor i budget för strategiska markförvärv. Under året har strategiska markköp genomförts till 21,4 miljoner kronor – köp av mark Vrå 1:826 och Vrå 1:146. Lokalförsörjningen har slutfört projektet aktivitetsbaserat kommunhus. Investeringar i ytskikt och inventarier uppgick till 6,3 miljoner kronor.

Stödverksamhetens investeringsplan uppgår till 30,5 miljoner kronor, varav kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel uppgår till 20 miljoner kronor. Lokalförsörjningen har disponerat 2 miljoner kronor efter särskilda beslut om Eda Lägersgård och Hasselbackens förskola. Den senare avser åtgärder för ventilation. Stödverksamheten har inte nyttjat investeringsmedel under 2023.

Samhällsutvecklingsnämnden pausade tidigt under året investeringar i infrastruktur som en del i att få en ekonomi i balans. Investeringar som skjuts på framtiden är bland annat ombyggnation av Centralvägen och cirkulationsplats Gredelbyleden. Årets utgift var 110 000 kronor; budgeterat var 47,9 miljoner kronor.

Exploateringsinvesteringar finansierade av exploatörer berörs inte av beslutet att skjuta på investeringar. Exploatering av bostadsområden är normalt fleråriga projekt där kommunen bygger den initiala infrastrukturen för att byggnation av fastigheter ska vara möjlig. När bostadsområdet är färdigutvecklat slutförs investeringar i allmän platsmark. Årets utgift uppgår till 28,1 miljoner kronor (budgeterat var 55,5 miljoner kronor). Uteblivna investeringar i Sågenområdet förklarar avvikelsen.

Utbildningsnämnden har genomfört en större investering i nätverk för att möjliggöra digitala nationella prov (2,2 miljoner kronor). Övriga investeringar är i inventarier och läromedel. Avvikelsen mot budget beror på att inköpen är cykliska för skolenheterna.

Bygg- och miljönämnden och socialnämnden har inte genomfört några investeringar under året.

Investeringar per nämnd	Utgifter sedan projektens start			Varav: årets investeringar					
	Beslutad totalutgift	Ackumulerad utgift	Avvikelse	KF Budget	Utökad investeringsplan	Summa investeringsram	Årets utgift	Avvikelse	
Färdigställda projekt									
Kommunstyrelsen - Kultur och fritid	700	619	81	700	0	700	619	81	
Kommunstyrelsen - Tillväxtkontoret	35 000	34 052	948	25 500	0	25 500	27 450	-1 950	
Kommunstyrelsen - Stödverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kommunstyrelsen - Finansiell leasing	0	144 694	-144 694	0	0	0	144 694	-144 694	
Samhällsutvecklingsnämnden - Drift	0	0	0	0	0	0	0	0	
Samhällsutvecklingsnämnden - Exploatering	12 000	12 668	-668	2 000	0	2 000	5 851	-3 851	
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utbildningsnämnden	2 045	3 132	-1 087	2 045	0	2 045	3 132	-1 087	
Bygg- och miljönämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	
Summa färdigställda projekt	49 745	195 165	-145 420	30 245	0	30 245	181 745	-151 500	
Pågående projekt									
Kommunstyrelsen - Kultur och fritid	650	0	650	650	0	650	0	650	
Kommunstyrelsen - Tillväxtkontoret	5 000	274	4 726	5 000	0	5 000	274	4 726	
Kommunstyrelsen - Stödverksamhet	30 450	599	29 851	30 450	0	30 450	599	29 851	
Kommunstyrelsen - Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0	0	0	
Samhällsutvecklingsnämnden - Drift	56 400	425	55 975	47 900	0	47 900	110	47 790	
Samhällsutvecklingsnämnden - Exploatering	134 000	59 323	74 677	53 500	0	53 500	22 217	31 283	
Socialnämnden	1 100	0	1 100	1 100	0	1 100	0	1 100	
Utbildningsnämnden	2 500	326	2 174	2 500	0	2 500	326	2 174	
Bygg- och miljönämnden	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	0	1 000	
Summa pågående projekt	231 100	60 947	170 153	142 100	0	142 100	23 526	118 574	
Summa investeringsprojekt	280 845	256 112	24 733	172 345	0	172 345	205 272	-32 927	

6 Resultaträkning

Not	Kommun		Budget helår 2023	Kommunkoncernen		
	Utfall helår 2023	Utfall helår 2022		Utfall helår 2023	Utfall helår 2022	
Verksamhetens intäkter	2	280 695	279 164	311 978	411 151	404 554
Verksamhetens kostnader	3	-1 435 642	-1 377 222	-1 594 367	-1 578 607	-1 510 571
Avskrivningar	4	-163 691	-130 594	-38 000	-126 345	-115 502
Verksamhetens nettokostnader		-1 318 638	-1 228 652	-1 320 389	-1 293 801	-1 221 519
Skatteintäkter	5	1 191 297	1 133 326	1 170 467	1 191 297	1 133 326
Generella statsbidrag och utjämning	6	155 736	173 748	137 013	155 736	173 748
Verksamhetens resultat		28 394	78 422	-12 909	53 231	85 555
Finansiella intäkter	7	36 258	16 803	29 900	10 068	2 295
Finansiella kostnader	8	-48 824	-24 383	-6 850	-50 677	-17 125
Resultat efter finansiella poster		15 828	70 842	10 141	12 622	70 724
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Årets resultat		15 828	70 842	10 141	12 622	70 724
<i>överskott av skatter och bidrag</i>		1,2%	5,4%	0,8%	0,9%	5,4%

7 Balansräkning

	Not	Kommun			Kommunala koncernen	
		Utfall 2023-12-31	Utfall 2022-12-31	Budget helår 2023	Utfall 2023-12-31	Utfall 2022-12-31
TILLGÅNGAR						
<i>Anläggningstillgångar</i>						
Immateriella tillgångar	9	1 377	2 494	3 000	1 838	2 716
<i>Materiella tillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	2 093 091	1 647 035	821 919	2 914 010	2 679 003
Maskiner och inventarier	11	30 405	24 468	24 000	121 930	112 431
Finansiella anläggningstillgångar	12	184 170	184 126	185 000	27 742	25 753
Summa anläggningstillgångar		2 309 044	1 858 124	1 033 919	3 065 520	2 819 903
Bidrag till infrastruktur	13	27 670	0	0	27 670	0
<i>Omsättningstillgångar</i>						
Förråd	14	1 389	9 069	9 000	1 853	9 449
Fordringar	15	173 513	173 676	210 000	168 360	194 345
Kassa, bank	16	156 455	158 137	35 473	184 896	189 300
Summa omsättningstillgångar		331 357	340 882	254 473	355 109	393 094
SUMMA TILLGÅNGAR		2 668 070	2 199 006	1 288 392	3 448 299	3 212 997
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
<i>Eget kapital</i>						
Eget kapital vid årets början	17	739 788	761 921	766 291	899 857	867 705
varav resultatutjämningsreserv		80 000	80 000	61 430	80 000	80 000
Årets resultat		15 828	70 842	10 141	12 622	70 724
Summa eget kapital vid årets slut		755 617	832 763	837 862	912 479	938 430
<i>Avsättningar</i>						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	18	11 722	10 976	7 500	22 746	22 487
Andra avsättningar	19	35 637	6 105	0	88 666	56 053
Summa avsättningar		47 359	17 080	7 500	111 413	78 540
<i>Skulder</i>						
Långfristiga skulder	20	1 423 797	895 561	186 957	1 823 858	1 614 164
Kortfristiga skulder	21	441 297	453 601	256 073	600 550	581 862
Summa skulder		1 865 094	1 349 162	443 030	2 424 408	2 196 027
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 668 070	2 199 006	1 288 392	3 448 299	3 212 997
Panter och därmed jämförliga säkerheter	22	0	0		68 896	84 671
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförbindelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningar	23	146 804	142 878	142 796	148 695	144 190
Övriga ansvarsförbindelser	24	1 896 709	1 873 942		21 533	17 866

8 Kassaflödesanalys

	Not	Kommunen	Kommunkoncernen		
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		15 828	70 842	12 622	70 724
Justering för ej likviditetspåverkande poster	26	163 128	130 885	128 688	59 784
Övriga likviditetspåverkande poster	27	746	-945	-1 022	-510
Poster som redovisas i annan sektion		-49 738	0	-49 700	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		129 965	200 783	90 588	129 998
Ökning (-) /minskning (+) kortfristiga fordringar		163	24 112	21 821	-9 883
Ökning (-) /minskning (+) förråd och varulager		7 680	0	7 596	-196
Ökning (+) /minskning (-) kortfristiga skulder		-12 304	-5 816	-20 225	177 254
Kassaflöde från den löpande verksamheten		125 504	219 079	99 780	297 174
INVESTERINGAR					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	-505	-19
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-205 272	-57 831	-351 307	-235 806
Försäljning av materiella tillgångar		0	0	-383	528
Förvärv av finansiella tillgångar		-1 891	-633	-1 891	-131 796
Avyttring av finansiella tillgångar		0	0	73	569
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-207 162	-58 464	-354 013	-366 522
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	52 903	217 352
Amortering av långfristiga skulder		286	141	-677	8 746
Amortering av skulder för finansiell leasing		79 691	-100 252	197 602	-90 280
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		79 976	-100 111	249 828	135 818
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		0	0	0	0
Likvida medel vid årets början		158 137	97 634	189 300	122 831
Likvida medel vid årets slut		156 455	158 137	184 896	189 300

9 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Sammanställd redovisning

Knivsta kommun upprättar sammanställd redovisning. Kommunkoncernen ska enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) konsolideras proportionellt, det vill säga varje dotterbolags tillgångs- och skuldposter samt intäkts- och kostnadsposter konsolideras med ägd andel. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har ett betydande inflytande. Undantag görs för företag och förbund där den kommunala koncernens andel av omsättning eller omslutning utgör mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Koncernen Knivsta kommun omfattar, förutom kommunen, Knivsta Kommunhus AB, Knivstabostäder AB, Kommunfastigheter i Knivsta AB, Gredelinen KB, Alsike Fastighets AB, Roslagsvatten AB och Brandkåren Attunda.

Driftsredovisningen

Knivsta kommun arbetar med en finansförvaltning som är fristående från verksamheterna. Finansförvaltningen är mottagare av skatteintäkter, generella statsbidrag samt tillägg och avdrag i utjämningsystemet.

Lönekostnader har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 44 procent, vilket inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader. Materiella och immateriella anläggningstillgångar har belastats med verklig avskrivningskostnad och en intern kalkylränta på 2,5 procent för årets kapitalbindning. Internhyror och externa hyror debiteras respektive verksamhet. Omkostnader tillhörande lokal debiteras utifrån verklig förbrukning eller nyttjande. Kommunen bedriver it-förvaltning genom en it-nämnd och it-kostnaderna debiteras internt utifrån självkostnad. Kommunen har en central måltidsorganisation där måltidspriser debiteras internt utifrån självkostnad.

Taxor som är fastställda av kommunfullmäktige, exempelvis avgifter i förskola och äldreomsorg, bygglovsavgifter, miljötillsyn med mera, redovisas direkt i verksamheten.

För att verksamheten ska täcka sina budgeterade nettokostnader får verksamheterna ett av kommunfullmäktige fastställt internt kommunbidrag, som motsvarar budgeterad nettokostnad.

I resursfördelningsmodellen som är beslutad av kommunfullmäktige kan en nämnd erhålla tillägg eller avdrag i budget för barn, elever, gymnasium, snöröjning och LSS-brukare med mera, genom en avräkning som sker mellan budgeterat antal och verkligt antal multiplicerat med en budgeterad peng. Utöver modellen för bokslutsreglering kan kommunstyrelsen besluta att tilldela extra medel från budgetposten kommunstyrelsens ofördelade medel. Kommunen tillämpar ingen modell för resultatöverföringar mellan åren.

Nämnder fördelar resurser till interna (och externa) utförare. Detta kan ske i form av budgetanslag, men också i form av interna intäkter. Inom äldreomsorgen ersätts exempelvis konkurrensutsatta verksamheter med interna intäkter månadsvis, medan förskolor och grundskolor får barnpeng eller elevpeng. Med undantag för interndebiteringarna så sker inga schablonfördelningar av kostnaden för kommunövergripande verksamheter i den löpande driftredovisningen (detta görs enbart i efterhand i samband med redovisningen av räkenskapsammandraget).

Skatteintäkter

Skatteintäkter redovisas i tre delar: årets preliminära skatteinbetalningar, prognos för årets avräkningslikvid och slutavräkning för föregående år. Som grund ligger den prognos på skatteavräkningen som Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerade i december 2022.

Externa intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunkoncernen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Periodiseringar har skett enligt god redovisningssed. Intäkter redovisas i enlighet med RKR R2.

Prestationsbaserade bidrag, som relaterar till om vissa mål har uppnåtts eller handlingar genomförts, periodiseras till den period då prestationen har utförts. Prestationsbaserade bidrag som avser ett tidsbestämt projekt, där nedlagda kostnader utgör ersättningsunderlag, matchas mot de kostnader kommunen lägger ned under den fastslagna tidsperioden. Bidrag som inte är prestationsbaserade intäktsförs i den period bidraget avser. Bidraget intäktsförs i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek. Bidrag från staten som är hänförliga till en investering redovisas som en skuld och intäktsförs i en takt som återspeglar anläggningens nyttjande och förbrukning.

Privata bidrag eller ersättningar, som är direkt hänförliga till gator och andra allmänna tillgångar i exploateringsområden, redovisas som intäkt direkt när investeringen är färdigställd.

Bidrag som ges till staten och uppfyller kraven enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter redovisas som tillgång i balansräkningen. Upplösningen av bidraget sker med lika stora belopp under tiden för upplösningen, dock högst 25 år.

Utdelningar redovisas enligt kontantprincipen.

Kostnader

Lönekostnad redovisas i huvudsak enligt kontantmetoden.

Kommunens semesterlöneskuld till den anställde är de intjänade semesterdagar och den okompenserade övertid som ännu inte tagits ut. Där ingår också upplupna arbetsgivaravgifter. Semesterlöneskulden redovisas som en kortfristig skuld och belastar det år den tjänas in.

Kostnaden för egen personal som arbetar med investeringsprojekt ingår i tillgångens anskaffningsvärde. Kostnaden beräknas utifrån internt timpris och nedlagd tid. Tiden ska redovisas och användas som grund för aktivering.

Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar sker linjärt och baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningstiden anpassas till den aktuella anläggningens eller komponentens speciella förutsättningar. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Uppskrivning är inte tillåtet för materiella anläggningstillgångar.

Anläggningar redovisade före verksamhetsår 2014 fortlöper enligt tidigare avskrivningsprincip (ej komponentavskrivning), med avskrivningstider för byggnader med 2 till 5 procent per år och för maskiner och inventarier med 5 till 33 procent per år.

För anläggningar redovisade från verksamhetsår 2014 tillämpas:

- Komponenter har avskrivningstider från 10 till 75 år.
- Markinnehav och lös konst tillämpas obegränsad livslängd.
- Maskiner och inventarier från 3 till 20 år.

Immateriella anläggningstillgångar tillämpas avskrivningstider:

- System eller plattformsutveckling 3 år.
- Programvara från 3 till 5 år.
- Systemlicenser får ej överstiga avtalstid.

Säsongsvariationer

Semesterlöneskulden utgörs av ej uttagna semesterdagar. Semesterlöneskuld och ej ännu kompenserad övertid, samt därpå upplupen arbetsgivaravgift, redovisas som en kortfristig skuld och belastar det år de har tjänats in. Ökning av semesterlöneskuld belastar resultatet och minskning medför positivt resultatpåverkan.

Andra säsongsvariationer är utdelning som redovisas enligt kontantprincipen.

Anläggningstillgångar

Som investeringsutgift för både immateriella och materiella tillgångar räknas anskaffningar med en varaktighet på minst tre år och med ett anskaffningsvärde om minst ett prisbasbelopp. Komponentavskrivning tillämpas på materiella anläggningstillgångar i enlighet med RKR R4. Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Derivat och säkringsredovisning

Derivat och säkringsredovisning redovisas i enlighet med RKR R8. Knivsta kommun har inga derivat eller säkringsinstrument, men kommunens bolag nyttjar ränteswappar för räntesäkring.

Exploateringsredovisning

Investeringar i exploateringsområden redovisas som omsättningstillgång. Vid försäljning resultatredovisas varje exploatering tillsammans med matchande utgifter när slutlikvid har erlagts för markköpet. Utgifter för tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras och redovisas som anläggningstillgång.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är ett prisbasbelopp (53 500 kronor år 2023) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar samt för finansiella leasingavtal.

Internränta

Internränta beräknas på tillgångarnas bokförda värde under året. Under 2023 var internräntan 2,5 procent som följer Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär för genomsnittlig upplåningskostnad i kommunsektorn.

Kassa och bank

Knivsta kommun är ägare till koncernvalutakontot som delas med kommunens helägda kommunala bolag. Detta innebär att de kommunala helägda bolagens behållning på balansdagen bokförs som en kassatillgång hos kommunen och som en kortfristig skuld till de helägda kommunala bolagen.

Kundfordringar

Enligt lag om kommunal redovisning 6 kap 5§ ska omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. För kundfordringar innebär det att fordringar tas upp till det belopp som beräknas inflyta. Osäkra kundfordringar äldre än 12 månader skrivs av som kundförlust.

Leasing

Redovisning sker enligt RKR R5. Ett leasingavtal klassas som finansiellt om de ekonomiska fördelarna av att leasa ett objekt övergår till leasingtagaren. Ett finansiellt leasingavtal kan jämföras med att äga tillgången. Värdet av tillgångar som leasas genom finansiell leasing redovisas som en anläggningstillgång och tillgången skrivs av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag. Förpliktelse att betala framtida leasingavgifter redovisas som en skuld. Den del av skulden som förfaller inom ett år redovisas som kortfristig skuld; resterande skuld redovisas som långfristig.

Leasingavtal som inte klassificeras som finansiella är operationella. Hyresavtal redovisas enligt RKR R5 Leasing.

Pensioner

Pensionskostnader redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsutbetalningar som gäller pensioner intjänade före 1998 bokförs som årets kostnad.

Knivsta kommun har infört ett enhetligt pensionssystem som är premiebaserat i stället för att bygga på skuldföring. Avsättningen för pensionsskuld i balansräkningen avser endast ej aktualiserade pensioner. Löneskatt med 24,26 procent påförs pensionskostnaderna och redovisas enligt samma principer som gäller för pensionerna.

Redovisning av jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 miljoner kronor.

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 2				
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	8 998	8 146	7 920	0
Förskoleavgifter	30 211	27 755	30 211	27 755
Äldreomsorgsavgifter	9 903	7 316	9 903	7 316
Renhållningsavgifter	25 620	24 994	23 816	23 289
Övriga avgifter	15 603	17 618	74 375	19 134
Hysesintäkter	25 552	15 928	68 671	53 595
Bidrag och kostnadsersättningar staten	78 269	73 410	78 332	73 460
Offentliga bidrag (investeringar)	469	478	469	478
Övriga bidrag	38 781	37 642	40 117	37 703
Försäljning av tjänster och verksamhet	19 778	17 862	23 071	74 797
Intäkter från exploateringsverksamhet	23 940	37 081	19 940	37 081
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	0	0	31	17
Övriga verksamhetsintäkter	3 573	10 936	34 296	49 929
Summa	280 695	279 164	411 151	404 554
Not 3				
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	621 858	594 877	680 216	651 009
Pensionskostnader	83 192	51 298	87 374	53 881
Lämnade bidrag	17 980	18 242	17 980	18 242
Köp av verksamhet	492 021	458 444	478 583	441 430
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	56 108	45 919	107 963	89 588
Köp av tjänst	6 790	10 108	7 687	14 371
Bolagsskatt	0	0	828	4 630
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0	0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	157 692	198 338	197 975	237 425
Summa	1 435 642	1 377 226	1 578 607	1 510 575
Not 4				
Avskrivningar				
Immateriella tillgångar	1 098	1 735	1 363	2 135
Byggnader och anläggningar	157 084	123 861	109 135	99 440
Maskiner och inventarier	5 509	4 998	15 847	13 926
Summa	163 691	130 594	126 345	115 502
Not 5				
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 170 364	1 104 156	1 170 364	1 104 156
Prel slutavräkning innevarande år	15 803	23 078	15 803	23 078
Slutavräkningsdifferens föregående år	5 129	6 092	5 129	6 092
Övriga skatter	0	0	0	0
Summa	1 191 297	1 133 326	1 191 297	1 133 326

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 6				
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	81 967	57 212	81 967	57 212
Kostnadsutjämning	28 873	54 403	28 873	54 403
Regleringsbidrag/-avgift	47 061	57 459	47 061	57 459
Kommunal fastighetsavgift	40 183	37 824	40 183	37 824
Bidrag/avgift Lss-utjämning	-43 602	-37 976	-43 602	-37 976
Övriga generella bidrag från staten*	1 254	4 825	1 254	4 825
Övriga bidrag i utjämningsystemet*	0	0	0	0
Summa	155 736	173 748	155 736	173 748
*) <i>Generella bidrag från staten består av stöd flyktingar massflyktsdirektiv 645 (376) tkr, prestationsersättning sjuksköterskor 610 (0) tkr, stöd finansieringskostnader till kommunerna 0 (398) tkr, skolmiljarden 0 (3524) tkr samt allmänna val 0 (526) tkr.</i>				
Not 7				
Finansiella intäkter				
Utdelning från koncernföretag	0	10 500	0	0
Utdelning på aktier och andelar	20 900	995	0	995
Orealiserad värdestegring finansiella instrument	0	0	0	0
Ränteintäkter	6 940	1 265	7 107	1 300
Borgensavgift	8 418	4 043	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0	2 961	0
Summa	36 258	16 803	10 068	2 295
Not 8				
Finansiella kostnader				
Räntekostnader på lån	0	0	39 089	16 245
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	41 403	23 489	9 951	9 043
Orealiserade värdeminskning fin. instrument	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	7 421	894	1 637	-8 163
Summa	48 824	24 383	50 677	17 125

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 9				
Immateriella tillgångar				
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	33 502	33 502	36 989	36 969
Årets inköp	0	0	505	20
Försäljning/utrangering	-26 552	0	-29 738	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 951	33 502	7 756	36 989
<i>Varav finansiell leasing immateriella tillgångar</i>	0	0	0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-31 008	-29 272	-34 274	-32 138
Årets avskrivningar	-1 098	-1 735	-1 363	-2 136
Försäljning/utrangering	26 532	0	29 719	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 573	-31 008	-5 918	-34 274
<i>Varav finansiell leasing immateriella tillgångar</i>	0	0	0	0
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
<i>Varav finansiell leasing immateriella tillgångar</i>	0	0	0	0
Bokförda värden immateriella tillgångar	1 377	2 494	1 838	2 716
<i>Varav finansiell leasing immateriella tillgångar</i>	0	0	0	0
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	6	19	6	17
Not 10				
Byggnader och mark				
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	2 166 548	2 113 528	3 512 802	3 150 016
Årets inköp	198 203	53 259	338 669	223 774
Försäljning/utrangering	-9 029	0	-29 515	-2 159
Rättelse av fel finansiell leasing	540 524	0	71 640	0
Omföring	6 138	-239	7 433	141 171
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 902 384	2 166 548	3 901 028	3 512 802
<i>Varav finansiell leasing fastigheter</i>	2 000 156	1 315 273	414 212	268 649
Ingående ackumulerade avskrivningar	-519 512	-395 891	-855 918	-663 035
Årets avskrivningar	-157 084	-123 861	-109 926	-102 439
Försäljning/utrangering	8 462	0	21 461	1 154
Rättelse av fel finansiell leasing	-142 706	0	-65 446	0
Omföring	1 547	239	1 566	-91 597
Utgående ackumulerade avskrivningar	-809 293	-519 512	-1 008 263	-855 918
<i>Varav finansiell leasing fastigheter</i>	-570 995	-298 032	-154 524	-140 288
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	22 120	22 953
Årets nedskrivningar	0	0	-875	-833
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	21 244	22 120
<i>Varav finansiell leasing fastigheter</i>	0	0	0	0
Bokförda värden byggnader och mark	2 093 091	1 647 035	2 914 010	2 679 003
<i>Varav finansiell leasing fastigheter</i>	1 429 162	1 017 241	568 735	408 938
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	18	17	35	34

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 11				
Maskiner och inventarier				
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	120 612	116 540	268 087	258 809
Årets inköp	7 068	4 572	12 638	12 174
Försäljning/utrangering	-51 155	0	-53 901	-2 396
Omföring	4 378	-500	10 765	-500
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	80 903	120 612	237 589	268 087
<i>Varav finansiell leasing maskiner och inventarier</i>	<i>2 611</i>	<i>2 277</i>	<i>2 277</i>	<i>2 277</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-96 144	-91 646	-155 656	-145 847
Årets avskrivningar	-5 509	-4 998	-13 716	-12 609
Försäljning/utrangering	51 155	0	53 712	2 241
Omföring	0	500	0	559
Utgående ackumulerade avskrivningar	-50 498	-96 144	-115 659	-155 656
<i>Varav finansiell leasing maskiner och inventarier</i>	<i>-778</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>	<i>-314</i>
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
<i>Varav finansiell leasing maskiner och inventarier</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Bokförda värden maskiner och inventarier	30 405	24 468	121 930	112 431
<i>Varav finansiell leasing maskiner och inventarier</i>	<i>1 833</i>	<i>1 963</i>	<i>1 963</i>	<i>1 963</i>
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år</i>	<i>15</i>	<i>24</i>	<i>17</i>	<i>21</i>
Not 12				
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar i kommunkoncernföretag				
Knivsta Kommunhus AB	25	25	0	0
Knivstabostäder AB	65 100	65 100	0	0
Kommunfastigheter i Knivsta AB	92 470	92 470	0	0
Roslagsvatten AB	760	760	0	0
Brandkåren Attunda	1 087	1 087	0	0
Kommuninvest Medlemsinsats	13 843	12 232	13 843	12 232
Kommuninvest Överinsats	0	0	0	0
Summa	173 285	171 674	13 843	12 232
Långfristiga placeringar	57	57	137	137
Långfristig utlåning				
Övrig långfristig fordran	280	0	3 214	989
Bostadsrätter	10 549	12 396	10 549	12 396
Summa finansiella anläggningstillgångar	184 170	184 126	27 742	25 753

Not 13 Bidrag till infrastruktur	Kommunen	2022-12-31	Kommunkoncernen	2022-12-31
	2023-12-31		2023-12-31	

Knivsta kommun har tecknat avtal med Trafikverket år 2021 om bidrag för utbyggnad av nordlig trafikplats E4. Bidraget är på totalt 43 290 000 kronor i 2021 års penningvärde. Beloppet beräknas för närvarande betalas ut år 2028, och med indexreglering beräknas det uppgå till 47 278 806 kronor. Nuvärdet av bidragsbeloppet beräknas uppgå till 31 443 106 kronor.

Indexregleringen i avtalet har beräknats påverka utbetalat belopp med 6 procent årligen. Diskonteringsräntan har satts till 1,27 procent.

<i>Bidrag till Trafikverket för utbyggnad av motorvägsav- och påfart</i>				
Totalt bidrag	31 443		31 443	
Akkumulerad upplösning	3 773		3 773	
varav året upplösning	1 258		1 258	
<i>Bidraget upplöses på 25 år med start 2021</i>				
Summa bidrag till infrastruktur	27 670	0	27 670	0
 Not 14 Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
Ar	1 389	1 398	1 389	1 398
Nydal	0	1 000	0	1 000
Sågen	0	6 306	0	6 306
Knivsta 1:124	0	310	0	310
Gredelby 4:46	0	55	0	55
Alsike	0	0	0	0
Råvaror förnödenheter	0	0	464	380
Summa	1 389	9 069	1 853	9 449
 Not 15 Fordringar				
Kundfordringar	12 327	18 717	27 474	49 274
Mervärdesskatt	10 834	20 687	11 124	23 368
Skattefordran	731	837	5 385	3 917
Kommunskattefordringar	44 010	49 543	44 010	49 543
Ovriga kortfristiga fordringar	54 159	52 429	39 088	56 890
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51 452	31 463	41 279	11 351
Summa	173 513	173 676	168 360	194 345

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 16				
Kassa och bank				
Kassa	0	0	142	31 164
Koncernkonto	132 996	103 036	133 157	0
Bank- och plusgiro	23 460	55 101	51 597	158 137
Summa	156 455	158 137	184 896	189 300

Kommunen har tillsammans med koncernbolagen gemensam checkräkningskredit på 120 miljoner kronor.

Krediterna är för närvarande outnyttjad.

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 17				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	832 763	761 733	938 430	872 906
Justerat eget kapital finansiell leasing	-88 573	188	-38 573	-5 201
Justerat eget kapital Trafikverket	-4 402			
Årets resultat	15 828	70 842	12 622	70 724
Summa eget kapital	755 617	832 763	912 479	938 430
varav resultatutjämningsreserv	80 000	80 000	80 000	80 000
varav årets förändring resultatutjämningsreserv	40 000	40 000	40 000	40 000

Justerings eget kapital finansiell leasing. Knivsta kommuns hyresavtal är klassade som finansiell leasing (enligt RKR R5 Leasing). Kommunen har hyresavtal med det kommunala dotterbolaget Kommunfastigheter i Knivsta AB och Rikshem. Under 2023 har rättelse av fel avseende avtalstid, avtalsvärde och avskrivningstider genomförts.

För 2 avtal har avskrivningstiden kortats ned för att följa avtalstiden, det får stor påverkan på eget kapital avseende resultat effekter före år 2023. Sammantaget påverkas både anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar, eget kapital, kort- och långfristig skuld. Rättelsen mot eget kapital avser resultat effekter före år 2023.

De materiella anläggningstillgångarna har ökat med 398 miljoner kronor och kortfristiga fordringar har minskat med 5 miljoner konor. Den långfristig skulden har ökat med 448 miljoner kronor samt kortfristiga skulder med 33 miljoner kronor. Egna kapitalet har minskat med 88,6 miljoner kronor.

Justerings eget kapital Trafikverket. Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) får bidrag som avses i 2 kap. 1–2 §§ lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter redovisas i balansräkningen under benämningen Bidrag till infrastruktur. I samband med att beslut om avtal fattas och avtalet tecknas, kan välja mellan att redovisa hela medfinansieringskostnaden under beslutsåret, eller att fördela (det vill säga upplösa) kostnaden med enhetliga belopp under högst 25 år (LKBR 6:9).

Knivsta kommun undertecknade avtal med Trafikverket år 2021 om trafikplats vid motorvägen (E4). Knivsta kommuns beräknade medfinansiering är 43 miljoner kronor. Detta avtal medför en tillgång (bidrag) och skuld (avsättning) i balansräkningen, samt en årlig kostnad (upplösning) i resultaträkningen.

Bidrag till statlig infrastruktur uppgår till 29 miljoner kronor och avsättning till 33 miljoner kronor. Egna kapitalet har minskat med 4,4 miljoner kronor. Rättelsen mot eget kapital avser resultat effekter före år 2023.

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 18				
Pensionsskuld för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	10 976	10 872	22 487	22 034
Nyintjänad pension, varav				
- förmånsbestämd ålderspension	0	-85	413	320
- särskild avtalspension	59	10	59	124
- efterlevandepension	0	0	0	0
- övrigt	0	0	175	0
Årets utbetalningar	-466	-438	-999	-784
Ränte- och basbeloppsuppräknig	850	212	1 980	435
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	157	386	-1 515	270
Byte av tryggande	0	0	0	68
Förändring av löneskatt	146	21	146	21
Utgående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	11 722	10 976	22 746	22 487

Ingen tjänsteman har visstidsförordnande eller särskild avtalspension. Visstidspension för förtroendevalda är ej ianspråktagna.

Not 19				
Andra avsättningar				
<i>Avsatt för sanering av mark</i>				
Redovisat värde vid årets början	6 105	6 303	6 105	6 303
Förändring avsättningar	-6 105	-198	-6 105	-198
ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Utgående avsättning sanering mark	0	6 105	0	6 105
<i>Avsatt för bidrag till trafikverket</i>				
Redovisat värde vid årets början	33 330	0	33 330	0
Nya avsättningar	2 000	0	2 000	0
ianspråktagande avsättningar	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	35 330	0	35 330	0
Uppskjutna skatter	0	0	53 029	49 948
Förtroendevalda med rätt till omställningsstöd	308	0	308	0
Övriga avsättningar	0	0	0	0
Summa andra avsättningar	35 637	6 105	88 666	56 053
Not 20				
Långfristig skuld				
Långfristig upplåning i banker och kredinstitut	0	0	1 398 012	1 369 151
Långfristig leasingskuld	1 416 267	888 318	265 869	92 426
Ovriga långfristiga skulder	0	0	4 462	5 034
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	0	0	147 985	140 450
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	7 529	7 244	7 529	7 103
Summa	1 423 797	895 561	1 823 858	1 614 164

Knivsta kommun har i februari 2008 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ett regressavtal ingåtts. Avtalet reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Knivsta kommuns ansvar kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 368 181 941 och andelen av de totala tillgångarna till 1 395 218 796 kronor.

Derivat och finansiell riskhantering, kommunkoncernen	2023-12-31		2022-12-31	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Skulder				
Derivat för vilka säkringsredovisning tillämpas				
Ränteswappar	1 491	14 825	457	28 815

Per balansdagen har bolaget ett säkringsinstrument som omfattas av regelverket för säkringsredovisning. Säkringsinstrumenten är ränteswappar som säkrar lån till rörlig ränta. Ränteswapparnas sammanlagda nominella belopp uppgår till 255 (föregående år 255 miljoner kronor) miljoner kronor.

Säkringsförhållandets effektivitet har testats per balansdagen genom jämförelse av de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumentet med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas (frekvens för räntebetalningar och räntesättningspunkt) samt räntesättning vid negativ Stibor. Säkringsförhållandet anses vara effektivt så länge det inte sker någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren för antingen säkringsinstrumentet eller den säkrade posten.

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 21				
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0	285 056	241 978
Kortfristiga skuld koncernföretag	132 996	103 036	30 737	0
Kortfristig leasingsskuld	71 834	82 145	10 080	0
Leverantörsskulder	52 811	69 262	71 102	118 303
Fastighetsskatt	507	720	507	720
Skatteskuld	0	1 423	734	1 803
Upplupna löner	3 263	3 115	3 534	3 385
Arbetsgivaravgift och källskatt	22 342	21 752	24 049	22 491
Semesterlöneskuld & okompenserad övertid	33 852	33 488	37 206	36 013
Upplupen pensionskostnad individuell del	18 727	22 048	19 538	22 048
Upplupen löneskatt	13 706	10 614	14 609	11 004
Ovriga upplupna kostnader och förbetalda intäkter	71 534	87 173	70 978	92 426
Ovriga kortfristiga skulder	19 726	18 824	32 419	31 691
Summa	441 297	453 601	600 550	581 862

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Not 22				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Fastighetsinteckningar	0	0	68 896	84 671
Not 23				
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående pensionsförpliktelse	142 878	145 701	144 190	145 701
Ränte- och basbeloppsuppräknig	9 528	3 313	9 626	3 342
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Nyintjänad pension	0	392	0	392
Årets utbetalningar	-7 297	-6 997	-7 500	-7 174
Övrig post	929	1 020	1 504	2 484
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring av löneskatten	767	-551	875	-555
Summa	146 804	142 878	148 695	144 190
utredningsgrad, procent	97,0	97,0	97,0	97,0
Not 24				
Övriga ansvarsförbindelser				
<i>Borgensåttaganden kommunala bolag</i>				
Borgen Kommunfastigheter i Knivsta AB	1 450 000	1 450 000		
Borgen Knivstabostäder AB	230 000	230 000		
Borgen Alsike Fastighets AB	50 000	50 000		
Borgen Roslagsvatten AB	4 000	4 000		
Borgen Knivstavatten AB	121 176	103 076		
Borgen Brandkåren Attunda	20 000	19 000		
Summa	1 875 176	1 856 076	0	0
<i>Övriga förpliktelser</i>				
Kommunalförbundet Norrvatten	21 533	17 866	21 533	17 866
Summa	21 533	17 866	21 533	17 866
<i>Knivsta kommun har som delägare av Kommunalförbundet Norrvatten garantiförpliktelser för förbundets lån motsvarande ägarandelen.</i>				
Summa övriga ansvarsförbindelser	1 896 709	1 873 942	21 533	17 866

Not 25 Leasing	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2022-12-31	2022-12-31
Finansiell leasing				
<i>Fastigheter</i>				
Totala minimileaseavgifter	2 000 702			
Framtida finansiella kostnader	0			
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	1 486 217	1 155 149	273 435	104 382
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	71 834	123 402	9 828	11 929
Senare än 1 år men inom 5 år	308 247	321 667	55 548	47 717
Senare än 5 år	1 106 136	710 079	208 059	44 735
<i>Lös egendom</i>				
Totala minimileaseavgifter	1 577	2 005	1 577	2 005
Framtida finansiella kostnader	-27	-43	-27	-43
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	1 550	1 963	1 550	1 963
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	347	359	347	359
Senare än 1 år men inom 5 år	1 203	1 603	1 203	1 603
Senare än 5 år	0	0	0	0
<i>Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal</i>				
<i>Fastigheter</i>				
Totala minimileaseavgifter	1 611 204			
Framtida finansiella kostnader	0			
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	1 212 782			
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	62 006			
Senare än 1 år men inom 5 år	252 699			
Senare än 5 år	898 077			
<i>Varav externa finansiella leasingavtal</i>				
<i>Fastigheter</i>				
Totala minimileaseavgifter	389 498		389 498	
Framtida finansiella kostnader	0		0	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	273 435		273 435	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	9 828		9 828	
Senare än 1 år men inom 5 år	55 548		55 548	
Senare än 5 år	208 059		208 059	
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal uthyrning lös egendom				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	2 627	1 562	2 627	1 562
Senare än 1 år men inom 5 år	1 406	728	1 406	728
Senare än 5 år	0	0	0	0
Summa	4 033	2 291	4 033	2 291

Finansiella leasing avseende hyresavtal har en negativ resultatpåverkan med minus 13,2 miljoner kronor (föregående år minus 11,5 mnkr).

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2022-12-31	2022-12-31
Not 26				
Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	163 691	130 594	126 345	100 295
Nedskrivningar	0	0	0	0
Utrangeringar	1 977	155	6 958	634
Gjorda avsättningar	2 308	0	10 379	0
Återförda avsättningar	-6 105	0	-6 767	8 726
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	1 258	136	-8 227	-49 870
Summa	163 128	130 885	128 688	59 784
Not 27				
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten				
Utbetalning av avsättningar för pensioner	746	-945	746	-572
Utbetalning av övriga avsättningar	0	0	-1 769	62
Summa	746	-945	-1 022	-510
Not 28				
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	150	150	469	468
Förtroendevalda revisorer	254	254	289	291
Summa räkenskapsrevision	404	404	757	759
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	341	341	462	458
Förtroendevalda revisorer	0	0	0	0
Övrigt	4	4	33	32
Summa övrig revision	344	344	495	489
Total kostnad revision	748	748	1 252	1 248

Not 29

Upplysning om upprättad särredovisning

Särredovisning har upprättats utifrån lagen om allmänna vattentjänster. Denna redovisning finns tillgänglig hos Knivstavatten AB.

10 Ordlista

Anläggningstillgångar – fast och lös egendom avsedda att stadigvarande innehas.

Avsättningar – ekonomisk förpliktelse som till storlek eller förfallotid inte är helt bestämd.

Balansräkning – den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.

Blandmodellen – pensioner inklusive löneskatt intjänade till och med 31 december 1997 behandlas som ansvarsförbindelse. Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats till och med 31 december 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1 januari 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen.

Eget kapital – kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott.

Kassaflödesanalys – visar hur en räkenskapsperiods investeringar och löpande verksamhet har finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Internränta – kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas inom verksamheterna.

Kapitalkostnader – benämning för ränta, internränta och avskrivningar.

Kortfristiga skulder – skulder och lån med löptid understigande ett år som hänförs till den löpande verksamheten.

Likviditet – beskriver betalningsberedskapen på kort sikt.

Långfristiga skulder – skulder och lån med löptider längre än ett år.

Omsättningstillgångar – tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Resultaträkning – visar det finansiella resultatet av årets verksamhet. Det finansiella resultatet är den förändring av det egna kapitalet som årets verksamhet inneburit.

Periodisering – fördelning av intäkter och kostnader på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Rörelsekapital – skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka på kort sikt.

Soliditet – speglar kommunens finansiella styrka på lång sikt. Soliditeten är det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna, det vill säga visar graden av egna finansierade tillgångar.